ԺԹ. ՏԱՐԻ ԹԻՒ 5081 ՀՈԿՏԵՄԲԵՐ 19/1 ՆՈՅԵՄԲԵՐ 1902 ՇԱԲԱԹ 30 ՐԷՃԷՊ 1320 ԺԹ. ՏԱՐԻ ԹԻՒ 5081

درعلیه‌ده غلطه‌ده ﴿آره‌وه‌لك﴾ غزته‌سی اداره‌خانه‌سنه

Նամակ կամ որ եւ է գրութիւն պէտք է ուղղել
ԱՐԵՒԵԼՔ ՕՐԱԹԵՐԹԻ
ԽՄԲԱԳՐՈՒԹԵԱՆ
ՊՈԼԻՍ, Ղալաթիա, Նորատունկեան խան

Les Annonces sont reçues
à la Direction du Journal "ARÉVELK,,
Galata, CONSTANTINOPLE

20 ՓԱՐԱ 20

ԱՐԵՒԵԼՔ

ՕՐԱԹԵՐԹ

ԱԶԳԱՅԻՆ, ԳՐԱԿԱՆ ԵՒ ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ

ԲԱԺԱՆՈՐԴԱԳՐՈՒԹԻՒՆ

Պոլսոյ եւ գաւառներու համար	տարեկան	140 ղրշ.
» » » »	վեցամսեայ	70 »
» » » »	եռամսեայ	40 »
Օտար երկիրներու համար	տարեկան	40 ֆրք.
» » »	վեցամսեայ	20 »

Դրամի փոխարէն փոստայի փուլ կ'ընդունուի, 115 ղրուշի փուլը 100 ղրուշի հաշուով։
Տեղական Թղթատարի ծախքը բաժանորդաց կըվերաբերի։

Ծանուցմանց համար պէտք է դիմել ուղղակի խմբագրատուն։

20 ՓԱՐԱ 20

ԱՋ ՈՒ ՁԱԽ

ՑԱՒԱԿՆՈՒԹԻՒՆՆԵՐ

Ըլլայ այս սիւնակներուն մէջ, ըլլայ ուրիշի մէջ, այնչա՛փ անգամներ կրկնած եմ թէ շփացումը ամէնէն մեծ արգելքներէն մէկն է ո՛ եւ է մէկու մը յառաջդիմութեան։ Դպրոցական գրասեղաններուն վրայէն տղան յաւակնոտ կը դարձնեն. տղան ինքզինքը բան մը կը կարծէ, ինքզինքին վրայ կատարեալ մարդու մը հանգամանքը կը տեսնէ, եւ ալ հոգ չի տանիր իր զարգացման։ Գործի ասպարէզին մէջ նոյնը, ու մասնաւորաբար գրական հրապարակին վրայ, ուր ամէնէն առատ են շփացածները, եւ ամէնէն ալ անտանելիները կրնան նկատուիլ։

Առջի օր, Գօնեայէն ստացայ ծրար մը՝ որ կուգայ անգամ մըն ալ ապացուցանել ինծի որքա՛ն անհերքելի այս ճշմարտութիւնը։ Մարդ մը՝— որուն անունը չպիտի յայտնեմ, եւ որ բոլորովին անծանօթ է ինծի, հետեւեալ չնաշխարհիկ նամակը ուղղած էր ինծի, իբր յանձնարարագիր գրական (*) հատուածներու՝ զորս պիտի ներկայացնեմ քիչ մը վերջը.

«1902 հոգտեմբեր 11 ի'Կոնիոյ

«առ ամենապատիւ Տէր խմբագիր
«ի'կոստանդպօլիս

«շնորապատիւ Տէր

«Ես շրջանավարդեալս գօնեայի սահակեան վարժարանէս ունենալով ըստ ձեռն իմ խօշոր խօշոր մրցանակ եւ վկայականս ստորագրութեամբ եթերաբնակ Գարեգին եւ Համայակ էֆէնտի Շիշմանեաններու բարեշնորհ ձեռքերովս ըստ այնմ կը բաբաքիմ ձեր պատուարժան լրագրի խմբագրութիւնը ըստանձնել՝ սրով թէ զիզ մեծ բարուրութիւն ըրած պիտի լինիք եթէ ձեր լրագիրի շատ յառաջ պիտի երթայ ինչպէս որ Մանզումէյի Էֆքեար լրաքրոյ աշխատակիս պարոն Ժամկոչեանի մի քանի հատուած տուած էի՝ որ ընթերցողներուն մէջ մեծ ընդունելութիւն գտած է։ ինչպէս որ ներբակեալ պիտի գտնիք «փէլոսէբէն» եւ «ամուսնութիւն» վերնագրող երկու հատուածներ որ հասարակութեան մեծ բարիք պիտի շնորհէ հաճեցէք սոյն հատուածներու անկիւն մը շնորհել ձեր պատուարժան լրագրի մէջտեղը։ Ես որ անխոնջ աշխատող մ՛ եմ հայ գրականութիւն առաջ քշելոյ եւ կարող եմ գրաբառ բընագրին աշխարհաբառ թարգմանելոյ զ'եղիշէն Նարեկն եւ աւետարանն ինչպէս որ ստորագրութեան տակ տիպլօմ մը ունիմ որ ներբակեալ կը ղրկեմ ձեզ գիտեմ նաեւ գաղիարէն որ մեծ նիշ առծ եմ սոյն լեծւոյ համար կարող եմ թարգմանել հայերէն հայր մերը գաղիարէնի եւ գաղիարէն լեզուի հայր մերը հայերէնի զոր օրինակ, jésus à dit les petits enfants venir à moi.

«Ես աշխատութեամբ, ձեզի եւ հասարակութեան սիրելի պիտի դառնամ եթէ փափաքելոց խիք տամ տեղեկութիւն իմ մասիս։

«Ես ամուսնացեալ երեքս տարի առաջ եւ ունիցիմ զգաւակ մի տասնմէկ ամսայ եւ տարիքս իմ է երեսուն եւ երկու եթէ աւելի տեղեկութիւն առնել գօնիայի արեւափայլ քահանաներէս եւ գերապայծառ ատենապետ «Սաղաթիէլ էֆ. գույումճեանէ վարուցս եւ բարուցս մասին ըստ այնին եթէ զանչելոց խէք զիս հեռագրեցէք ինձ եւ ես ըստ ձեր հրամանի պատրաստ եմ մեկնելոյ քաղաքս այսօրի վերջացնելով նամակս մնամ ձեր պատասխանի անհամբեր սպասող

(ՍՏՈՐԱԳՐՈՒԹԻՒՆ)

Յ. Գ. կը խնդրեմ ձեզմէ որ ղրկած տիպլօմս ուսումնական խորհրդէն վաւերացնելով ղրկէք ի'կոնիոյ։

ՆՈՅՆ». —

Ինչպէս ըսի, այս նամակին կցուած են երկու գրական (*) հատուածներ, անզուգական կտորներ երկուքն ալ՝ եւ արժանի ընթերցանութեան, գոնէ զուարճանալու համար։ Անկեղծօրէն ըսելով, Պարոնեանէն էջ մը զիս չպիտի խնդացնէր ա՛յնչափ, որչափ որ խնդացեր եմ այդ երկու հատուածները կարդալով։ Ահաւասիկ անոնցմէ առաջինը՝ կրնայ՝ արհեստա—առողջապահա — գիտա—իմաստասիրական տեսութիւն մը նկատուիլ վելոսիբէտին, ըստ նոյն Գոնեացի խմբագրութեան թեկնածուին՝ «փէլոսէբէթ»ին նկատմամբ. —

«Մի քանի տարիէ ի վեր փէլօսէբէթ՝ որէ նոր հնարատարութիւնն օտարազգի ազգաց, շուտ գալուն համար հարուստներ եւ պաշտօնեայներուն մի քանիները ծախու առնելով ըստ գինի 4 եւ 5 ոսկի եւ օդ առնելոյ համար այս կառքին հեծնալով, մէկ ու կէս եւ վերջապէս երկու ժամ հեռաւորութիւն ունեցող տեղերը կը շրջէն։ Եւ ամեն կը գիտեն այս կառքին գործածութեան կերպն ուրիշ անասուններու կարօտ չունենալով, միայնակ տիրոջն բազուկի զօրութեան կարօտ ունենալով, ըստ աստիճանի ծնարաւորութեան ալ արքելք կը լինի այս մասին լսած եմ։ Եւ եթէ դուք կը խորհիք վերջապէս ամենուն առողջութեան վնաս է արդարեւ նշանաւոր բժիշկներուն դիմելով ըստ րաբօրթ եւս յայտնի կըլլայ վնասն եւ հիածգանջանալի բան մը է որ փիլօսէբէթ կառքին հեծնողներուն ընկերանալուն ատեննին ճամբու վրայ իրարու ետեւէն վազելու համար վազվզակի փութանակի կերպով կը վազեցնեն եւ զիրենք անասունի տեղ կը գործածեն եւ բազուկներու զօրութիւնները կը վնասեն իրենց կենաց պակասութիւն ունենալոյ տարակոյս չունի։ Անոր համար այս կառքին գործածութենէն հեռանալով՝ իրենց կենաց եւ ժամանակներու պաշտօնեութեանն հետեւողութիւնն կը գրեմ ըստ մարդկութեան եւ մասնագիտութեան բարեհաճեցէք հրատարակել ձեր պայծառ եւ օգտագէտ լրագիրներով մեր հայ եւ ուրիշ օտարազգի ազգաց լրագիրներու մէջ։» —

Միւս հատուածը կը ճառէ «Ամուսնութեան հրաշալիքներուն» վրայ, եւ մասնաւորաբար կը քննադատէ դրամօժիտի դրութիւնը, որ շատ դէշ ու վնասակար կ'երեւայ իր աչքին։

Ահա թէ ի՛նչ կ'ըսէ. —

«Ամուսնութիւնն հրամանն է բարձեալին Աստուծոյ, բարոյապէս մարդկային ցեղին ու հոգին կը պարտաւորի հնազանդելոյ նմա. եւ անոր քաղցրահամ պտուղները ճաշակելու ըստ փիլիսոփայութեան։

«Աշխարհիս վրայ միշտ պաղ արիւն երիտասարդները կը մերժեն ամուսնունութեան այդ քաղցր գործը, մտածելով այլ եւ այլ դեղին երազներ որովհետեւ գեղեցիկ աղջկան մը հետ ալ յիսուն գառասուն մեճիտ ալ կ'ուզեն իբրեւ դրաքօմա՝ որ այս մտածումը անկրթութենէ եւ աւանակութենէ առաջ կուգայ։ Մերժելով օրինակէս Եւայի քաղցր զաւակուհիները կը հետեւին տեւողութիւնն ճամբու շնութեան։

«Արդարեւ այդ գծուած այդ ամուրի մնալոյ հիւանդութեան ճարակողներուն ախտաբանութիւնը կը բանայ իր ծիծերը ի'հանդատութիւն անխնայ երիտասարդած եւ այդ հիւանդութիւնը վտանգալից բժշկի մը դիմել կուտայ մճիտինը քաշելէն կը բախջին կ'երթան զաղատուելով այդ հիւանդութենէն կը գրկին սեւ հողը իբրեւ կոյս։ Վասն այսօրիկ ըստ իմ մասնագիտութեանս այդ վտանգալից հետեւանքները խորհելով մերժել պէտք է այդ քառասուն եւ յիսուն մեճիտ դրաքօմաները որովհետեւ այդ պատճառաւ թօմպոլիք եւ նոնօշիք աղջիկները առանց արիկի կը մնան կոր։

«Նշանաւոր գաղիացի բժիշկ մը ինչպէս կը կոչէ այս սովորութիւնը բեսթ տէ բրագօմայ որ վարաքված են ընդհանրապէս Պօլիս Իզմիր եւ ուրիշ վիլայէթներու մէջ։ Այս ալ ամօթ է ազքամները դրաքօման ուր տեղին պատրաստէն եւ վճռուած է մը նախախնամութենէ որ, աղքատները առանց էրիկի մնան, եւ որ բազմութիւնն կը խորհիք եւ չեք վերցնէր այս դրաքօմա ըսուած սովորութիւնն բոլոր մարդկային արարածները պիտի դիմեն շնութեան եւ դրաքօմայ ըսուած սովորութիւնն եթէ վերցնելու լինիք հասարակաց վախ չպիտի պատճառէք եւ ահա այն ատեն մարդկային ցեղն պիտի պարտաւորի ամուսնանալոյ, մարդկութիւնն եւ քաղաքակրթութիւնն ալ այսպէս չո՛ւզէր։» —

* * *

Այս անօրինակ յաւակնութիւնը եթէ երբեք ինքնին գոյացած ըլլար, չէտակը չպիտի փորձուէի զայն հրապարակել։ Ընդհակառակը, այդ յաւակնութեան պատճառ եղած է շողշողուն վկայական մը՝ զոր վերոյիշեալ պարոնը իր soi-disant գրական հատուածներուն կցած էր, եւ զոր ստորագրած է նոյն ինքն Գօնեայի Ս. Սահակեան վարժարանին տեսուչ Շիշմանեան էֆէնտի։

Ահաւասիկ այդ վկայականը, ինքնին ո՛չ նուազ չնաշխարհիկ. —

ԳՈՆԵԱ, 30 Օգոստոս 1885

«Յուսանողաց ուսումնարանի Ս. Սահակեան վարժարան Գօնեայի, պարոն ***յաւարտածեալ զերկրորդի շրջանն ի քառից շրջանից ծրագրի վարժարանս, հրաժարեալ է յաշակերտութենէ, վկայեմք զնորին անբասիր վարուցն հաստատեմք եթէ կարող է ի հայկականին թարգմանել Զ. Ս. Գիրս, Զեղիշէ, Զեզնիկ եւ անսխալ վերլուծանել զայնոսիկ գրեանս ըստ կանոնի քերականութեան հայկական լեզուի, ուսեալ է մանաւանդ զտաճկական բարբառ եւ գրել անսխալ զանազան պէտս առեւտրական գործոց, իսկ ի ֆռանսական լեզուէ զնախնականն եւ եթուսեալ գիտէ թարգմանել զսկզբնական դասագրեանս դիւրատար ոճովք շարագրեալ, բայց յայսոցունց ունի հմտութիւն թուաբանական ուսմանց՝ լուծանելոյ խնդիրս ըստ կանոնի հասարակ եւ տասնորդական կոտորակաց եւ համեմատականի ընկերութիւն եւ շահուց, որոյ վասն տուաք զայս վկայական։

«Տնօրէն - Դասատու
«Գ. Մ. ՇԻՇՄԱՆԵԱՆ»—

Ինչպէս կը տեսնուի, վկայականը պէտք եղածէն աւելի շփացուցիչ է։ Աշակերտ մը՝ որ 1885էն մինչեւ այսօր տակաւին երկու բառ ֆրանսերէն գրել չէ՛ սորված, երբ ֆրանսերէն թարգմանելու կարող կը հռչակուի, աշակերտ մը որ տակաւին հայերէն տարրական կանոններուն իսկ անտեղեակ է այդչափ տարիէ ի վեր, երբ Ս. Գիրքը եւ Ոսկեդարու գրական արտադրութիւններ վերծանելու եւ աշխարհաբարի թարգմանելու ատակ կը ծանօթացուի։ Կը թողում միւսները։

Նուազ շողշողուն եւ աւելի անկեղծ վկայական մը թերեւս բարերար ազդեցութիւն մը ընէր այդ պարոնին վրայ, մինչդեռ, ինչպէս յստակօրէն կ'երեւայ, քիչ մը վերը ստորագրուած վկայականը աւելի վնաս ածած է Ս. Սահակեանի այդ երբեմնի չնաշխարհիկ աշակերտին, քան թէ օգուտ։

Ե՛րբ արդէն այդպէս չէ եղած։ Շփացումը ե՛րբ այդ ձախորդ դերը չէ՛ խաղացած։ Կ'ըսեն թէ պէտք է քաջալերել որպէս զի տղաքը կազմուին։ Հակառակը չեմ պնդեր, պէտք է քաջալերել, բայց ուրիշ բան է քաջալերանքը, ուրիշ բան է շփացումը։ Անկեղծ եւ փափկօրէն եղած դիտողութիւն մը ո՛վ է ըսեր թէ ո՛ եւ է շփացումէ աւելի ազդու, աւելի օգտակար չի կրնար ըլլալ տղուն զարգացման, տղուն յառաջդիմութեան։

Եւ ահա ճիշդ քաջալերութեան այդ ձեւն է որ պէտք է կիրարկել թէ՛ դպրոցին, թէ՛ կեանքի ասպարէզին եւ թէ՛ մանաւանդ գրականութեան մէջ։ Որովհետեւ բարիքը ատկէ միայն կրնայ ծնիլ։

ԱՐԱՄ ԱՆՏՕՆԵԱՆ

ՌՈՒՍԱՀԱՅ ՔՐՈՆԻԿ

ՀԱՅ ԹԱՏՐՈՆԱԿԱՆ ԳՈՐԾԸ ԿՈՎԿԱՍՈՒՄ

Ենթադրութիւնը, որ ես արել էի իմ նախընթաց նամակներից մէկի մէջ, Թիֆլիսի հայ թատրոնի վերաբերեալ՝ որ նա իր ներկայ կազմով յաջողութիւն չպիտի ունենայ, իրականանում է։

Ահա թէ ի՛նչ են գրում առաջին երեք ներկայացումների մասին, Նիւթականի վերաբերեալ։

Խմբի առաջին ներկայացումին, Զուտերմանի Պատիւ պիեսայում, եղել է բաւարար հասարակութիւն, թէեւ այնուամենայնիւ թատրոնը լի չի եղել։

Սեպտ. 19ին կայացել է երկրորդ ներկայացումը։ Ներկայացնել է մի դրամա, Բարեկամներ, հեղինակութիւն Բոլէտտիի եւ Մոլիերի Սկապենի արարքները։

Քննադատելով խաղը, թատրոնական կրիտիկը հետեւեալ խօսքերով է վերջացնում իր յօդուածը. — «Ընդհանրապէս ներկայացումը լաւ անցաւ, բայց ափսոս որ մի բան էր պակաս, այն եւս գլխաւոր բան… հասարակութիւն չկար. գրեթէ բոլոր լոժերը եւ պարտերի մեծ մասը դատարկ էին եւ ինչպէս իմացանք, վարչութիւնը հազիւ 200 րուբլի մուտք է ունեցել։» Նոյնը սեպտ. 22ի, երրորդ ներկայացման համար. — «… Թատրոնը այս անգամ հազիւ կիսով չափ լի էր. գրեթէ բոլոր լոժերը դատարկ էին։ Պարզ է — ասում է այդ լուրը հաղորդողը — որ Թիֆլիսի հայ հասարակութեան բուրժուական — պլուտոկրատիկան դասակարգը չէ կամենում այցելել Հայոց ներկայացումները եւ արհամարհում է մայրենի բեմը։ Ցաւալ, որ այդ դասակարգ կարող է երբ եւ իցէ հասկանալ իր անտարբերութեան բոլոր ազդեցութիւնը, զուր կը լինի։ Հայ բուրժուան, հայ պլուտոկրատը չէ հասկանում ժողովրդական, տեղական մայրենի բեմի կարեւորութիւնը. Նա այդտեղ բաւականութիւն, հաճոյք չէ գտնում։»

Արդարեւ ցաւալի է իսկապէս այդ դրութիւնը։ Եթէ խմբի հինգ առաջին քայլերը հանդիպում են այդպիսի մի սառն անտարբերութեան, երեւակայել կարելի է թէ ի՛նչ կը լինի այսուհետեւ։

Մայրենի գրականութիւն, բեմ եւայլն, ծանր է խոստովանել քիչ են հետաքրքրում այլ եւս մերոնց. մի քանի տարի շարունակ այդ ասպարէզներում տիրող ամայութիւնը կարծես սառեցրեց բոլորին։

Դարմանելու համար այդ անտարբերութիւնը դէպի գեղարուեստները, հարկաւոր է ազդու միջոցներ. հարկաւոր են արտաքոյ կարգի ոյժեր, արտաքոյ կարգի տաղանդներ, մի բան որ մենք չունինք եւ ունեցած դէպքումն էլ չենք գնահատում։

Օրինակ. դատապարտելի՞ էք գտնում թէ ոչ, այն փաստը որ թատրոնական կոմիտէի անդամները հրաւիրելով դերասաններ եւ դերասանուհիներ, աւելորդ համարեցին դիմելու Տիկին Սիրանոյշին, մեր ամենատաղանդաւոր եւ միակ դերասանուհուն, որ այնքան տարիներ աշխատել է հայ բեմի համար, եւ որին անունը միշտ ահագին բազմութիւն է գրաւել թատրոն։

Մենք դատապարտում ենք հասարակութեան, բայց հասարակութիւնն էլ իրաւունք ունի պահանջելու, որ Ադամեանի փայլուն խմբից յետոյ երբ կանոնաւոր խումբ է կազմվում, թատրոնի ղեկավարները իրաւունք չունենային չհրաւիրելու Սիրանոյշի պէս թատերական ոյժերին, խնայողութեան թէ ուրիշ պատճառներով չգիտեմ։

Թատրոնական գործում այդ տեսակ խնայողութիւնները յիմարութիւններ են, որովհետեւ կան անուններ, որոնք տասն անգամ աւել եկամուտ են տալիս թատրոնին քան ստանում են նրանից։

Սիրանոյշի տեղ Տիկին Զաբէլ… ոչ, պարոններ դուք այդպիսի փոխարինութիւններով չէք օգտուի եւ կը պատժուէք, ինչպէս որ պատժվում էք արդէն։

Թիֆլիսի ներկայ թատրոնական խըմբերի անդամները պատկանողական մարդկանցից են բաղկացած մեծ մասամբ, ուստի եւ առաջուց, դեռ եւս ներկայացումները չսկսուած, երբ կարդացի այդ անունները, բացարձակապէս համոզուեցայ որ գործը յաջողութիւն չպէտք է ունենայ։

Եւ դա իմ խորին համոզումն է։

* * *

Աւելի խայտառակ կերպով է վարել Բաքուի թատրոնական կոմիտէը։ Մարդ մնում է ապշած թէ որքան ցած եւ ստոր կրքերը, թէ որքան անձնական եսը դեր են խաղում մեր ամէն մի հանրային գործում։

Ահա թէ ի՛նչ ենք կարդում. — «Ինչպէս յայտնի է Բաքուեցիներս ունինք թատրոնական ղեկավարներ, որոնք ի սէր եւ յանուն գեղարուեստի եւ մայրենի բեմի, շատ յաճախ թողնում են իրանց ընթացիկ գործերը եւ զբաղվում են ներկայացումները կանոնաւորելու եւ գեղարուեստը բարձրացնելու խնդիրներով։ Ահա այդ պարոնները որոշում են դեռ ձմեռուանից՝ խումբ պահել ներկայ 1902–3 շրջանի համար եւ սկսում են բանակցութիւններ խմբի գլխաւոր ոյժերի հետ մարտ ամսից. իսկ խումբը մայիս ամսին Բաքուից անցնելիս՝ սկսում են պայմանաւորուել ինչպէս երկրորդական դերասանների, նոյնպէս եւ Տիկին Սիրանոյշի հետ։ Ղեկավարների եւ Տիկին Սիրանոյշի մէջ մի փոքր երկար է տեւում բանակցութիւնը, որովհետեւ տիկնոջից պահանջում էին որոշ զիջումներ։ Վերջապէս Տիկինը իր «համաձայն եմ»ը ասում է, բայց գրաւոր պայման չէ ստորագրում՝ ենթադրելով վերջնական փոփոխութիւնների համեմատ մի օրինակ արտագրուած չլինելու պատճառաւ, եւ աւելորդ էլ էր, քանի որ երկուստեք համաձայնութիւնը եւ տրուած խօսքը բաւական էր։ Այդ խօսքը տալով Տիկին Սիրանոյշ մեկնում է Շուշի եւ այդ խօսքի հիման վրայ որոշած ժամանակին վերադառնում է Բաքու, եւ նրա հարցմունքին թէ «ինչո՞ւ ներկայացնելու պիեսները չեն տալիս կարդալու,» պատասխան է ստանում թէ

—Դուք խմբում չէք, քանի որ պայմանը չէք ստորագրել։

Եւ այս կատարվում է — չեմ ուզում հաւատալ — մեր ինտելիգենտների շրջանում, օրը ցերեկով, Հայերի միակ առաջնակարգ դերասանուհու նկատմամբ, որ ամբողջ հինգ տարիներ համարեայ միայնակ կրել է Բաքուի խմբի ծանրութիւնը իր ուսերի վրայ. եւ մենք դեռ պահանջում ենք կրթուած դերասաններ։

Երբ մենք այդպէս ենք վարձատրում, այսպէս ենք գնահատում անխոնջ, երկարատեւ եւ անպատ աշխատութիւնը, ապա ուրեմն շատ իսկ է այն խումբը որ մենք ունենք այժմ։

Տիկին Սիրանոյշ մի հասարակ արհեստաւոր չէ. նա իր ետեւ թողած է երեսուն տարիների մի չարքաշ գործունէութիւն։ Նա միակ հայ կինն է, որ նուիրուելով մայրենի բեմին՝ այսքան երկար եւ յարատեւ գործունէութիւն է ունեցած։ Նա բեմ է դուրս եկել 1872 թուականին։

Ուրիշ ազգեր մինչեւ երկինք են բարձրացնում իրանց մի այսպիսի տաղանդաւոր արտիստուհուն, որպիսին է Տիկին Սիրանոյշ, իսկ մեզանում ի նշան քաջալերութեան, յանուն հայ թատրոնի եւ գեղարուեստի, թատրոնի դռները փակում ենք իր տիրոջ առաջ, նրան, որ ամենքից առաջ իրաւունք ունէր մտնելու։

Եւ այս բոլորը կատարվում է հասարակութեան անունով, հասարակութեան փողով եւ այս կատարողները ինտելիգենտներ են։

Ո՛վ ծանօթ է Բաքուի մթնոլորտին, ո՛վ ծանօթ է Բաքուի երիտասարդութեան, նա զարմանալու ոչինչ չունի։ Անազնիւ շրջաններումն էլ, անազնիւ գործեր անպակաս կը լինեն։

Բաքուի այժմեան խմբում, ոչ մի աչքի ընկնող թատերական ոյժ չկայ ո՛չ կանացի եւ ոչ տղամարդկանց դերերի համար։ Բոլորն էլ ինչ որ նոր մարդիկ են. եւ եթէ թատրոնի գործը յաջող գնայ այս տարի, այդ պէտք է մի հրաշք համարել։

Եւ այն ժամանակ թող ոչ ոքի չմեղադրեն.. իրենց, ղեկավարողներին է յանցանքը։

Այժմ ծանօթանանք Բաքուի խմբի կազմութեան հետ։ Կանայք. — Տ. Տ. Աւետեան, Փառանձեմ, Օր. Օր. Ադամեան, Թուրեան, Բնարիկ եւ Նուարդ։ Պարոնայք. — Արմենեան (նաեւ ռեժիսոր.) Աւետեան, Ալիխանեան, Բերոյեան, Զարիֆեան, Սահիխանեան, Մելիք–Յովսէփեան, Վրոյր, Ռշտունի եւ Խաժակ։

Ռեպերտուարը կազմում են. Անօժիտ, Զուրահալիք, Ջեռնոց, Հիւր, Պատրանք, Տիկին Աննա (մեր կեանքից, ինքնուրոյն գրուածք) Մատնչողներ, Թիթեռների կռիւը, Իրաւազուրկը, Սպիտակ գերուհիներ, Դիւահար փողեր, Տօնահաւ, Բարոն Բուառէի փեսան, եւայլն։

Ներկայացումները կը սկսվին հոկտեմբեր 1ից։

ԱՐԷԼ ԱԳՐԷՍԵԱՆՑ

ԿԻՍ–ԳԻՏԱԿԱՆ

ԴԵՂՆՈՒԹԵԱՆ ԱՂԲԻՒՐԸ

Ասկէ քանի մը շաբաթ առաջ, առաջին անգամ ըլլալով Պարտիզակ գացած էի։ Առտու մը երբ հայ եւ ամերիկեան վարժարանները, Ս. Յակոբայ եկեղեցին ու անոր բակը գտնուած Ատաբազարցի Տ. Ստեփան արքեպիսկոպոս Մաղաքեանի (1) նորաշէն դամբարանը այցելելէս յետոյ, շուկայի ճամբով կը վերադառնայի իջեւանած տունս, ճամբան հանդիպեցայ խումբ խումբ ընտանիքներու, որոնք տեղացի սրճեփի մը կը հարցնէին դեղնութեան աղբիւրին ո՛ւր գտնուիլը։

Պարտիզակի համբաւաւոր Ս. Մինասի (2), Հաճի Մինասի, վերի Արտի, Աւագուտի եւ այլն համբաւաւոր աղբիւրները թէպէտ տեսած, պտտած էի, սակայն ինչ մեղքս պահեմ, բնաւ չէի գիտեր եւ չէի ալ իմացած թէ դեղնութեան աղբիւր անունով ջուրի ուրիշ ակ մըն ալ կը գտնուի հոն։ Այդ աղբիւրն ալ տեսած ըլլալու մարմաջէն բռնուած, ես ալ հետեւիլ սկսայ այդ խումբին։ Խօսուածքնին կը յայտ-

---

(1)Տ. Մաղաքեան արքեպիսկոպոս 1801ին Ատաբազարի մէջ ծնած է։ Իր ուսումը Ատաբազարի եւ ուրիշ դպրոցներու մէջ աւարտելէ յետոյ, 1829ին վարդապետ ձեռնադրուած է։ 26 տարի ետքը, այն է 1855ին, Նիկոմիդիոյ Առաջն. փոխանորդ եւ 1856ին ալ Առաջնորդ եղած է։ Առաջնորդութեան չորրորդ տարին էջմիածնի մէջ եպիսկոպոս ձեռնադրուած եւ տարի մը յետոյ Կ. Պոլսոյ Պատր. Տեղապահ եղած է, պաշտօն զոր վարած է երկու տարիէ աւելի։ 1865ի յունիս ամսուն Պարտիզակի մէջ կը վախճանի։

(2) Ս. Մինասի աղբիւրին տեղացիները Սոխմիյար կ'ըսեն։

«ԱՐԵՒԵԼՔ»Ի ԹԵՐԹՕՆԸ (9)

ՓՕԼ ՊՈՒՐԺԷ

ՍԻՐԱՅԻՆ ՈՃԻՐ ՄԸ

Բ

ՍԻՐԵԼՈՒ ԱՆԿԱՐՈՂՈՒԹԻՒՆ

Արման քանիցս Ալֆրէտի հետ ունեցած խօսակցութիւններէն՝ ճարպիկօրէն հասկցած էր թէ Վարապ անուն սպան Պուրժի մէջ սեղանակիցն եղած էր Շաղէլներուն. այդ սպան ալ Ալֆրէտի աստիճանով ելած էր Բազմարուեստեան վարժարանէն։ Արման ո՛ եւ է տարակոյս չէր ունեցած եւ Էլէնի մերժումները նկատած էր պարզ պչրասիրութիւն մը։ Արդ, այս մասին նման այն ամէն այրերուն, որոնք հրապուրողներու յատուկ զարմանալի բարոյական մը ունին, Արման այնպէս կը նկատէր որ կնոջ պչրասիրութիւնը արդարացումն էր իր ի գործ դրած յոռի միջոցներուն։ Վերջապէս իր երկար պաշարումը կը յանգէր բաղձացուած նպատակին։ Տիկին Շաղէլ ժամադրութիւն մը տուած էր յաջորդ օրուան համար։ Քսան չորս ժամ յետոյ նոր սիրուհի մըն ալ պիտի ունենար, նոյնքան գեղեցիկ որքան նախորդը, որուն յիշատակը կը գըգուէր իր մաքին անձնասիրութիւնը։ Ուրեմն ինչո՞ւ համար մահու չափ կը ձանձրանար, փոխանակ երջանիկ զգալու ինքզինքը։ Միթէ խղճահարութի՞ւն ունեցած էր իր բարեկամը խաբելուն համար։

Իր բարեկա՞մը։ Ալֆրէտ իր ճշմարիտ բարեկա՞մն էր միթէ։ Այո, այդպէս համարուած էր երկուքին միջեւ ու յաչս ուրիշներուն։ Բայց բարեկամը մարդ մըն է որ կը ճանչնայ քեզ եւ փոխադարձաբար, որուն ցոյց կու տաս սիրտդ եւ ան ալ իրը։ Ինք, Արման միթէ պիտի երթա՞ր իր յոյսերէն, իր ուրախութիւններէն եւ տխրութիւններէն մէկը յայտնելու այդ հաշուի մեքենային, որ Շաղէլ կը կոչուէր։ Այդ վերջինը մտերմական գաղտնիք մը հաղորդա՞ծ էր իրեն։ Աւելի լաւ. որովհետեւ խոլոխ անմտութեամբ մը տոգորուած պիտի ըլլային գաղափարներն այդ յաջող աշակերտին, որ կեանքը կը նկատէր իբր դպրոցին շարունակութիւնը։ Քոլէժն ու մանկութեան յիշատակները միութեան կապ մը եղած էին անոնց միջեւ։ Իրենց մանկութի՞ւնը… Արման, որ Ռուայալ փողոցին անկիւնը դառնալով Շան զ'Էլիզէ կը հասնէր, յանկարծ յիշեց Վանապօսթի գիշերօթիկ վարժարանին մէջ կատարած անցքերնին, հինգշաբթի օրերը, եւ երեքական հոգի ըրած պտոյտնին, խեղճուկ ուսուցչի մը հսկողութեան տակ, որ ինքզինքը սքօղել կը ջանար տղոց խումբերուն մէջ, անցորդի մը կերպարանքը առնելու համար եւ ո՛չ թէ պահապան շան, աշակերտներու հօտ մը պահպանելու սահմանուած։ Եւ ի՛նչ հօտ։ Անոնցմէ շատերը տժգոյն էին, փոսացած աչքերով, իրենց ամբողջ էութիւնը ջղային ծիւրման ենթակայ, որ երբեմն կը հանէր անոնց թաքուն մոլութիւնները։ Ի՛նչ խայտառակութիւններ ու գձձութիւններ գոյութիւն ունէին այդ աշխարհին մէջ, ուր ամէնէն մեծերը տասներինը տարու էին ու ամէնէն փոքրերը ո՛ւթը։ Ինչպէս բանտին, նմանապէս մեծ լիսէին պատերուն մէջ, ուր օրը երկու անգամ կ'երթային աշակերտները, լրբենի տարփանքներ գոյութիւն ունէին մեծերուն եւ փոքրերուն միջեւ։ Այդ հակաբնական սէրերուն մէջէն ոմանք անկեղծապէս զգայական էին, իրենց թատր ունենալով վարժարանին ամայի անկիւնները, սկսեալ ննջարանէն մինչեւ հիւանդանոցը։ Նմանօրինակ քոլէժներու մէջ դըրուած քանի երիտասարդ Ֆրանսացիներ կ'իյնան այդ մոլութեանց մէջ, եւ ուրիշներ երեւակայութիւննին կ'աղտոտեն, մերժելով հանդերձ այդ մոլութիւնները։ Քոլէժի աշակերտներուն միջեւ հաստատուած յարաբերութիւններէն ոմանք անբիծ ու եռանդոտ էին։ Վերգիլիոսի մէկ հովուերգութեան, Պղատոնի մէկ տրամախօսութեան ու Շէքսբիրի մէկ քանի ստանաւորներուն ընթերցումը կը գինովցնէր ամէնէն աւելի գրական հակում ունեցող աշակերտները. այսպէս Ալֆրէտ Շաղէլ երրորդ կարգին մէջ գտնուած ատեն՝ ճարտասանութեան դասին հետեւող աշակերտի մը կողմէ գրուած ոտանաւոր մը ստացաւ, որ սապէս կը սկսէր եւ որուն վրայ այնքան խնդացած էին. — «Ալֆրէտ, իմ տժգոյն Ալֆրէտս, իմ սիրեցեալս, իմ հեշտանքս…»

—«Ա՜հ, սարսափելի վայր, սարսափելի վայր,» ըսաւ Արման մտովի, այդ խայտառակութեանց ու տղայամտութեանց խառնուրդը յիշելով։ Ալֆրէտ եւ ինք կը վերաբերէին այն փոքրամասնութեան, որ զերծ մնացած էր վարակումէն։ Բայց այդ նախկինը՝ Ալֆրէտի համար սա մեծ օգտակարութիւնը ունեցած էր որ, դեռ երիտասարդ՝ պչրուհիներու հնազանդած էր. բնական հաճոյքներու իրազեկ եղած էր ամէնէն գռեհիկ հանրակիններու հետ։ «Երիտասարդութեան բոլոր այս յիշատակներն է որ պիտի յարգե՞մ,» ըսաւ Արման մտովի։ «Դպրոցի ընկերը ըլլալուս համար՝ միթէ բան մը պարտակա՞ն եմ անոր։»

Ո՛չ, Ալֆրէտի համար չէր որ այնքան տխուր կը զգար ինքզինքը, բնա՛ւ. քայլերը փութացուց, այս անգամ կէս–բրտութեամբ հրելով սիրոյ մուրացկուհիները, որոնք միշտ միեւնոյն խօսքերով կը մօտենային իրեն։

Ա՜հ, այդ անյաղթելի ձանձրոյթը. շատ լաւ կը ճանչնար զայն։ Այդ ձանձրոյթը եկած էր յաճախ իր սրտին հիւանդ մասը խածնել, այն ատենէն ի վեր, երբ չափահաս եղած, տիրացած էր երեսուն հազար ֆրանք եկամուտի մը, որուն շնորհիւ սկըսած էր իր ուզածին պէս կեանք մը վարել. եւ այդ քմահաճ կեանքը ընդհուպ զգայական փորձառութեանց առաջնորդած էր զինքը։ Այդ տխրութիւնը, գկծեցուցիչ ու չոր, դեռ շատ երիտասարդ եղած ատենն ալ ունեցած էր, երբ առջի օրը սիրային ժամադրութիւն մը տուած ըլլար նոր սիրուհիի մը, որուն թէեւ շատ կը ցանկար։ Մտատանջ վախ մը կը զգար, հոգիի խուլ, նսեմ օրհասական մը կ'ունենար։

(Շարունակելի)

նէր անոնց ո՛ւր տեղացի ըլլալը։ Իզմիտէն, Մըխալըճէն, Տէօնկէլէն, Օվաճըգէն, Նոր-Գիւղէն եկող հայ եւ յոյն ընտանիքներ էին ասոնք, որոնցմէ պզտիկներու ձեռքը մէյմէկ շիշեր, իսկ մեծերուն ձեռքը խոշորկէկ սափորներ կը գտնուէին դեղնութեան (սալուկ = սարըլըգ) աղբիւրի ջուրէն իրենց տեղւանքը փոխադրելու մտադրութեամբ։

Հազիւ կէս ժամէն նոյն աղբիւրը հասանք։ Պարտիզակի գիւղաքաղաքէն դուրս, ձորերու մէջ, ծառերով շրջապատուած տեղ մըն էր։ Ամբողջ օրուան մը մէջ՝ միայն կէսօրին երկու ժամու չափ արեւու երես կը տեսնէ եղեր, ինչպէս տեղացիները կ՚ըսէին։ Արշալոյսին եկող ուրիշ քանի մը ընտանիքներ ալ կային հոն։ Ասոնց մէջէն ամէնէն աւելի գլխ հետաքրքրողը դեղնագոյն մարդ մըն էր, որ քառասուն տարեկան հազիւ կար։ Հոս եկած էր սա միակ յոյսով թէ իր ունեցած դալուկը պիտի բժշկուէր, եթէ երկու երեք օր ամբողջ, նոյն ջուրէն խմէր, ջուրի փափագ զգացած ատեն։ Պէտք է ըսել որ մարդը իրօք դալուկ ունէր, ինչպէս իր վրայ տեսնուած ախտանիշները կը հաստատէին։ Չեմ գիտեր թէ այդ մարդը բժշկուեցաւ թէ ո՛չ, բայց ամէն պարագայի մէջ, եթէ տեղացիներու խօսքին հաւատ ընծայուի, ասիկա ալ պիտի բժշկուի, ինչպէս շատ մը ասոր պէս դալուկ ունեցողներ բժշկուեր են եղեր։

Աղբիւր ըսուածը հազիւ 60-70 խորանարդ սանթիմէթր ծաւալով խոռոչ մըն է, որուն յատակէն՝ անծանօթ տեղէ մը մինչ ջուր կը բղխի։ Ջուրին երեսն ալ բարակ խաւ մը կայ կապտագոյն, որ ճիշդ քարիւղի կերպարանք ունի։ ըսուածին նայելով, ջուրին այս մասն է որ աւելի դալուկը կը կտրէ եղեր։

Մայրաքաղաքիս Առեւտրական Սենեակի ամսաթերթին սրամիտ խմբագրապետին ականջը խօսի։ Դեռ լաւ կը մտաբերեմ, երբ ասկէ երեք-չորս ամիսներ առաջ դալուկէ բռնուեցաւ, իրեն ըսած էին թէ կամ աճը խյյար (էլամէթիւ) ուտելու է որ դալուկը կտրի, կամ մէջ խմելու եւ կամ լէմօնի ջուրի մէջ հաւկիթ մը խառնելով ու վրան ալ ափսէնթի քանի մը տերեւներ աւելցնելով խմելու է, անշուշտ աղէկ մը պարզուելէ անցնելէ յետոյ։ Յարգելի խմբագրապետը եթէ գիտնար թէ Պարտիզակի մէջ ալ ջուր մը կը գտնուի որ դալուկը կը կտրէ, կամ ինք անձամբ պիտի գար՝ անկէ խմելու եւ կամ սպասաւոր անկէ բերել պիտի տար։

Ջուրը ուրկէ մենք ալ խմեցինք, ամէն բանէ առաջ ըսենք որ հանքային ջուր մըն էր։ Պարզ քննութենէ մը յետոյ, հաստատեցինք թէ անոր բաղադրութեան մէջ կը գտնուին երկաթի ծծմբատ (sulfate de fer) մանեէզիւմ, ծծումբ եւ ուրիշ խել մը մարմիններ։ Հարկ է զայն տարրալուծել խնամով, որպէս զի ճշգրտօրէն հասկցուի այդ ջուրին բաղադրութիւնը կազմող մարմիններու քանակը եւ որակը, ինչ որ կրնայ օգտակար ըլլալ կարծեմ բոլոր անոնց՝ որոնք այդ տեսակ բաներով կը զբաղին։

Եթէ միջոցը ներէ, ժամանակը մեզի օգնէ, Թերեւս մօտ ատենուան մը մէջ զայն տարրալուծենք, ինչպէս մտադրած ալ ենք։

Պէտք չէ մոռնալ որ ջուրը ուրիշ զարմանալի յատկութիւն մըն ալ ունի։ Ծըծումբէ շինուած գաւաթներու մէջ եթէ այս ջուրէն լեցուի, ամանը տեղնիջապէս կը ճաթի։ Քանի՜ անգամներ մեր ձեռքերովը այս փորձը կատարեցինք։ Գաւաթներէն մէկուն մէջ դեռ նոր լեցուցած էինք այդ ջուրէն, եւ ահա չաթ... գաւաթը ճաթած, կոտրած էր։ Ս. Մինասի, Աւազուտի եւ ուրիշ տեղուանք գտնուող պաղ ջուրերէն քանիցս այդ գաւաթներուն մէջ լեցուցինք, բայց ո՛չ ճաթռտուքի եւ ո՛չ ալ ուրիշ ո եւ է բանի ականատես եղանք։ Տեղացիներուն պէս մենք ալ զարմացած մնացինք ջուրին այդ յատկութեանը վրայ։

Եթէ ըսուի թէ ջուրը ամանին մէջ դրուած պահուն ունեցած պաղութենէն կը սառի ու այսպէսով ջուրին ծաւալը կը մեծնայ եւ ամանին ճաթելուն կամ կոտրելուն պատճառ կ՚ըլլայ, ինչպէս մէկ երկու խելացի պարոններ կը կարծէին, սխա՛լ է, ջուրը ինչ պատճառով պիտի սառի գաւաթին մէջ, ընդհակառակը պաղութենէն մաս մը պիտի կորսնցնէ կը կարծեմ։ Տեղացի գիտունի մը կարծիքն ալ սխալ է. իբր թէ օդը գաւաթ մը ջուրին մասնիկներուն միջեւտեղուանքը գըտնուող ծակոտիքները կը մտնէ ու անոր ծաւալին մեծնալուն պատճառ կ՚ըլլայ, պարագայ մը որ գաւաթը կը կոտրէ եղեր։ Աղէկ պատճառաբանութիւն, չիտակը։ Ինչո՞ւ այդ օդը ուրիշ ջուրերու ծակոտիկներու մէջ ալ չի մտներ։ Ուրիշ մէկն ալ կ՚ըսէ որ ջուրին բաղադրութեան մէջ գտնուող թթուածինը ամանին պարունակած ծծումբին հետ միանալով ծծմբային թթու առաջ կը բերէ ու այդ թթուին ազդեցութեամբը գաւաթը կը հալի, կը կոտրի եղեր։ Ծծմբային թթու առաջ չի գար ըսաւ եւ չէ ալ եկած, որովհետեւ քանիցս հակազդեցութեան նայած եմ ես ինքս եւ այդ թթուին հետքը անգամ չեմ գտած։

Վերջապէս չերկարեմ մեր գիտցած բնագիտական կամ տարրաբանական եղելութիւններէն դուրս բան մըն է պատահած այդ երեւոյթը։ Կը փափաքէինք որ ձեռնհաս անձ մը այդ պարագան ուսումնասիրութեան առարկայ ընէր։

Կ. Տ. ԱԼԼԱՀՎԷՐՏԻ

Արտաքին Լուրեր

ՖՐԱՆՍԱԿԱՆ ԳՈՐԾԵՐ

Նախարարաց խորհուրդը.— Հանքածուխի խնդիրը.— Ֆալլուի օրէնքին ջնջումը.— Կրօնական միաբանութիւնները.— Ճաբոն եւ Եւրոպա:

Բարիզ, 28 հոկտ.—Նախարարաց Խորհուրդը, այս առտու, Էլիզէի մէջ գումարուեցաւ Պ. Լուպէի նախագահութեամբ։ Պ. Պ. Ռուվիէ ու Մարիւէժուլ բացակայ էին հիւանդութեան պատճառով։ Նախարարապետ Պ. Քոմպ Խորհուրդին հաղորդեց հանքածուխի խնդրին վերաբերեալ հեռագիրները։ Ծանոյց թէ երկու Ընկերութիւններ ընդունած են իրաւարարութեան մասին կառավարութեան կողմէ եղած առաջարկութիւնը. Նաեւ յարեց թէ միւս Ընկերութեանց պատասխանին կը սպասուի։ Կրթական նախարար Պ. Շոմիէ Խորհուրդին ներկայացուց իր պատրաստած օրինագիծը՝ Ֆալլուի օրէնքը ջնջելու եւ երկրորդական ազատ վարժարաններու բացման եւ յանձնանձումին պայմաններուն։ Խորհուրդը ընդունեց այդ օրինագիծը, որ հինգշաբթի օրը պիտի ներկայացուի Ծերակոյտին։ Այդ օրինագիծը միայն երկրորդական ուսուցման կը վերաբերի, վասն զի Ֆալլուի օրէնքին, 1850 մարտ 15, նախնական ուսուցման վերաբերեալ բոլոր մասերը արդէն ջնջուած են 1873ին եւ 1886ին յաջորդաբար քուէարկուած օրէնքներով. մինչեւ հիմա նոյն օրէնքին միայն երկրորդական ուսուցման վերաբերեալ մասերը գոյութիւն ունէին։ Պ. Շոմիէի պատրաստած օրինագիծը կը սահմանէ նախ Պետութեան կողմէ կատարուելիք քոնթրոլին ու քննութեան պայմանները եւ դաստիարակներէն ու ուսուցիչներէն պահանջուելիք վկայականները. նաեւ որոշ պայմանաժամ մը կը սահմանէ, որպէս զի արդէն գոյութիւն ունեցող նոյն տեսակ հաստատութիւնները համակերպին այդ օրէնքին տրամադրութեանը։ Ամէն Ֆրանսացի կրնայ երկրորդական ազատ վարժարաններ հաստատելու, ձեռնհասութեան կարգ մը պայմաններ լրացնելով։ Կրթական նախարարին օրինագիծը բացարձակապէս կը տրամադրէ թէ արտօնութիւն չունեցող կրօնական միաբանութեանց անդամներ չեն կրնար ուսում աւանդել, Ընկերակցութեանց 1901ի օրէնքին տրամադրութեանց համաձայն։ Ազատ վարժարաններու ուսուցիչները պէտք է բարձրագոյն դասարաններու համար «Լիսանսիէ»ի եւ երկրորդական դասարաններու համար ալ «պաչըլիէ»ի վկայական ունենան։ Աղջիկներու երկրորդական վարժարաններուն համար ալ միեւնոյնը պիտի ըլլայ, բայց որովհետեւ այդ վկայականը միայն պետական վարժապետանոցէն կը տրուի, օրինագիծը կը տրամադրէ որ նոյն հաստատութենէն ուսումնաւարտ չըլլած, բայց ուսուցչութեան սահմանուող աղջիկները քննութիւն անցընեն։ Արդէն գոյութիւն ունեցող երկրորդական վարժարաններուն չորս տարի պայմանաժամ տրուած է՝ օրէնքին տրամադրութեանը համակերպելու։ Պետութեան ներկայացուցիչները, առանց ուսուցման միջամտելու, իրաւունք պիտի ունենան քոնթրոլ կատարել, մանաւանդ դասագիրքերը ու տետրակները աչքէ անցնելով։

—Նախարարապետ Պ. Քոմպ, արտօնութիւն խնդրող կրօնական 61 միաբանութեանց վերաբերեալ օրինագիծը Խորհրդարանին ներկայացնելէ առաջ, պիտի խորհրդակցի՝ այդ օրինագիծերը քննելու պաշտօն ունեցող խորհրդարանական յանձնաժողովին հետ, զանազան խնդիրներու կարգադրութեանը համար, մանաւանդ ճշդելու թէ միաբանութեան իւրաքանչիւր դասակարգին համար զատ զատ օրինագիծեր կ՚ուզէ թէ ամէն մէկ միաբանութեան համար առանձին։

— Արտաքին գործոց Նախարար Պ. Տէլքասէ ծանոյց Խորհուրդին թէ Անգլիոյ, Գերմանիոյ ու Ֆրանսայի կառավարութիւնները մէկ կողմէ եւ Ճաբոնի կառավարութիւնը միւս կողմէ համաձայնած են իրաւարարութեան ենթարկելու՝ Ճաբոնի մէջ օտարականներուն ստացուածք ունենալու օրէնքին տրուած մեկնութիւնը։ Որոշուեցաւ իրաւարարները ընտրել Լա Հէյի ատեանին անդամներէն։

ԷՏՈՒԱՐՏ Է.

Աֆրիկէէն վերադարձող զինուորները.— Ջօրահանդէս.— Խանդավառութիւններ:

Լոնտոն, 27 հոկտ.— Էտուարտ Թագաւորը, այսօր, Պըքինկհէմի պալատան շրջակայ մարզանքներու գետնին վրայ, աչքէ անցուց հետեւակներու հինգ վաշտեր, որոնք հարաւային Աֆրիկէի պատերազմին մասնակցած են։ Ժողովրդեան խուռն բազմութիւն մը ներկայ էր։ Կէս օրէն ժամ մը առաջ Թագաւորը, որուն առջեւէն կ՚երթային ընդհանուր սպայակոյտը, Կալլէսի իշխանը ու Քօնօթի դուքսը, պալատէն ճամբայ ելաւ։ Էտուարտ Է. որ գեղեցիկ ձիոյ մը հեծած էր, կրընատիէններու գնդապետի համազգեստ կը կրէր։ Յետոյ կու գար Անգլիոյ բանակին ընդհանուր հրամանատար Լորտ Ռոպերթս, որուն կը հետեւէին օտարազգի զինուորական կցորդներ եւ ուրիշ սպաներ։ Քիչ մը վերջը երեւցան երկու կառքեր. առաջնոյն մէջ բազմած էր Աղեքսանդրա Թագուհին՝ Վիքթօրիա իշխանուհիին հետ, եւ երկրորդին մէջ՝ Քօնօթի դքսուհին իր աղջիկներովը։ Թափօրին ետեւէն կու գային հեծեալ անձնապահ զինուորներ։ Բոլոր վաշտերը բարեւի կեցան։ Ժողովուրդը «Կեցցէ»ներով ողջունեց Նորին Վեհափառութիւնները եւ նուագածուները Անգլիոյ ազգային երգը նուագեցին։ Թագաւորը խոյոյն անցաւ բոլոր վաշտերուն առջեւէն, ինչ որ քսան վայրկեան տեւեց. ապա սկսաւ զինուորներուն անցքը։ Ամէնէն վերջը անցան չորս հարիւր պահեստիները՝ քաղաքային հագուստներով։ Այդ վերջինները համակրական արտայայտութեանց արժանացան, մանաւանդ անոնցմէ մէկը որ հարաւային Աֆրիկէի պատերազմին մէջ մէկ սրունքը կորսնցուցած էր եւ անխացուլի միջոցաւ կը քալէր։ Էտուարտ Է. բարի դալուստ մաղթեց այդ զինուորներուն. նաեւ շնորհաւորեց զանոնք, պատերազմին ատեն ունեցած ընթացքնուն համար։ Յետոյ զինուորները իրենց գլխարկները անցուցին սուիններուն ծայրը եւ սկսան «Կեցցէ» գոչել։ Թագաւորը, Թագուհին ու հետեւորդները պալատ վերադարձան։

ԱՆԳԼԻԱ, ԳԵՐՄԱՆԻԱ ԵՒ ԲՈՐԹՈՒԿԱԼ

Վիլհէլմ Բ. ու Քարլոս թագաւոր.— Բարեկամական կապեր.— Բորթուկալի փոխառութիւնը.— Սխալ լուրեր:

Լոնտոն, 27 հոկտ.— Գերմանիոյ կայսեր ու Բորթուկալի Թագաւորին մօտերս Անգլիա այցելելը, Էտուարտ Է.ի ծննդեան տարեդարձին առթիւ՝ նոյեմբեր 9, բնականաբար կը զբաղեցնէ հանրային կարծիքը։ Անգլիոյ թագաւորը ու Բորթուկալի Թագաւորը խիստ մտերիմ բարեկամներ են։ Ամէն ոք գիտէ թէ Լոնտոնի բորթուկէզ դեսպանը՝ տը Սովէրալ մարքիզը ո՛չ միայն Էտուարտ Է.ի ամէնէն սիրած մարդն է, այլ նաեւ Լոնտոնի դիւանագիտական մարմնոյն անդամներէն ամէնէն աւելի Բորթուկալի դեսպանը մտերիմ բարեկամն է Անգլիոյ Թագաւորին։ Տէ Սովէրալ մարքիզն էր որ, քանի մը իշխաններէ ու իշխանուհիներէ զատ, առաջին անգամ այցելութիւն տուաւ Էտուարտ Է.ի, բժշկական գործողութենէն ետքը՝ նոյն իսկ Ն. Վեհափառութեան յայտնած փափաքին վրայ։ Էտուարտ Է.ի եւ տէ Սովէրալ մարքիզին բարեկամական այդ բացառիկ յարաբերութիւնները որոնք երկար ատենէ ի վեր գոյութիւն ունին, քաջալեր մը եղած են հանրային կարծիքին՝ հաւատալու թէ երկու երկիրներուն միջեւ շահեկան ծրագիրներ նկատողութեան պիտի առնուին։ Ըսողներ ալ կան թէ Անգլիոյ կառավարութիւնը հարաւային Աֆրիկէի պատերազմին ատեն Վիլհէլմ կայսեր բարեացակամութիւնը ապահովցուցած է, հրաւիրելով զայն մասնակցիլ Անգլիոյ ու Բորթուկալի միութեան։

—Երէկ ծանուցուեցաւ Լոնտոնի մէջ ելած զրոյց մը թէ Լոնտոնի մէջ բորթուկէզ փոխառութիւն մը հրապարակ պիտի հանուի՝ Անգլիոյ կառավարութեան՝ բարոյական եւ Ռօչիլտի նիւթական աջակցութեամբը։ Ստոյգ աղբիւրներէ առնուած լուրերու նայելով, այդ զրոյցը բոլորովին անհիմն է եւ թէ Լոնտոնի մէջ նոյն տեսակ փոխառութիւն մը հրապարակ պիտի չհանուի։ Վերջերս ըսուեցաւ նաեւ թէ Բորթուկալի ծխախոտի հասոյթներուն աւելցած մասը իբրեւ երաշխաւորութիւն պիտի գործածուի՝ Բարիզի մէջ հրապարակ հանուելիք բորթուկէզ փոխառութեան մը համար. կ՚երեւայ թէ տակէ ծագում առած է Լոնտոնի մէջ հրապարակ հանուելիք փոխառութեան մը լուրը։

Պ. ՉԷՄՊՐԼԷՆ

Անգլիոյ գաղթային նախարարին ուղեւորութիւնը.— Լուրին առաջ բերած տպաւորութիւնը.— Ամերիկայի լրագիրները.— Աւստրիոյ մամուլը:

Լոնտոն, 27 հոկտ.—Այս իրիկուն կ՚ըսուի թէ Պ. Չէմպրլէն անգլիական յածաւորակով մը հարաւային Աֆրիկէ պիտի ուղեւորի։ Այդ ուղեւորութեան լուրը շատ կը զբաղեցնէ լրագիրները։ Նախարարութեան այդ որոշումը ընդհանուր հաւանութեան կ՚արժանանայ։ Անոնք իսկ որ համակարծիք չեն հարաւային Աֆրիկէի նկատմամբ Պ. Չէմպըլէնի հետեւած քաղաքականութեանը, կ՚ըսեն թէ «Լաւ է անագան քան երբեք»։ Նաեւ այնպէս կը նկատեն թէ այդ ուղեւորութիւնը կրնայ լաւագոյն արդիւնքներ ունենալ, եթէ Պ. Չէմպըլէն խոհեմութեամբ ու ճարտարութեամբ գործէ, բայց հարաւային Աֆրիկէի մէջ անոր ըլլալիքը ընդունելութեան մասին ապահովութիւն մը չի յայտնուիր։ Այդ այցելութիւնը, կ՚ըսեն ոմանք, ցոյց կու տայ Պ. Չէմպըլէնի քաջասրտութիւնը, վասն զի այն տեսակ երկիր մը կ՚երթայ որուն ժողովուրդին մեծամասնութիւնը համակիր չէ իրեն։

Նիւ-Եորք.— Իվնինկ Բոսթ կ՚ըսէ թէ շատ հետաքրքրական է տեսնել Պ. Չէմպըլէնի հարաւային Աֆրիկէ ուղեւորիլը իբրեւ խաղաղարար, վասն զի վերջին դէպքերը Բարեյոյսի գաղթավայրին պախոյանը բռնած էին զայն, եւ կարելի է, ակամայ, Բարեյոյսի Հոլանտացիներուն բարեկամը։ Նոյն թերթը թուելէ ետքը հարաւային Աֆրիկէի խնդրոյն յարուցած դժուարութիւնները, կ՚ըսէ թէ Պ. Չէմպըլէնի ուղեւորութեան գլխաւոր արդիւնքը պիտի ըլլայ Լորտ Միլնէրի ետ կանչուիլը։ Ամերիկեան թերթը կ՚ըսէ նաեւ թէ Պ. Չէմպըլէն աւելի փառք պիտի շահի հարաւային Աֆրիկէ երթալով, քան թէ Անգլիա մնալով ու կրթական ծրագրին համար Պ. Պալֆուրի աջակցելով։

Վիեննա.— Նոյէ Ֆրայէ Բրէսէ ալ սապէս կը խօսի Պ. Չէմպըլէնի ուղեւորութեան վրայ.— «Հարաւային Աֆրիկէի խնդիրը պատերազմին յաջորդող վիճակէն աւելի դժուարին է եւ պետական կարող մարդ մը պէտք է գոհացուցիչ լուծում մը տալու համար։ Պ. Չէմպըլէն չի կրնար նկատողութեան առնել Լոնտոնի մէջ յայտնուած ծայրայեղ բաղձանքները, բայց անոր ուղեւորութիւնը բոլորովին ապարդիւն պիտի չըլլայ։ Յաճախ ցոյց տուած կորովամտութիւնը անոր մեծ մէկ ապահովութիւնն է։

ԳԵՐՄԱՆԻՈՅ ՄԱՔՍԱՅԻՆ ՍԱԿԱՑՈՅՑԸ

Նախարարապետին ընթացքը.— Քննադատութիւններ.— Խորհրդարանին վիճաբանութիւնները:

Պերլին, 27 հոկտ.— Լրագիրներէն ոմանք խստիւ կը քննադատեն Ֆոն Պիւլով կոմսին ընթացքը։ Ձախաւոր արմատականներու պէսը, նոյն կուսակցութեան շաբաթաթերթին մէջ, ըսելէ յետոյ թէ ներկայ կացութեան պատասխանատուն Ֆոն Պիւլով կոմսն է, կը գրէ.— «Ֆոն Պիւլով կոմսը շատ նրբամիտ դիւանագէտ մը համբաւը կը վայելէ, բայց յաճախ կրնայ սխալիլ, ինչ որ եղաւ մաքսային սակացոյցի ծրագրին առթիւ։ Փոխանակ սկիզբէն վճռական կերպով միջամտելու, Ֆոն Պիւլով կոմսը երբեմնակի ազդարարութիւններ ուղղելով բաւականացաւ, զորս հողագործական իր բարեկամները բնաւ բանի տեղ չդրին։ Քեօլնիշէ Ֆոլքսձայթունկ, կղերական թերթը, կ՚ըսէ թէ Պիւլով կոմսը երկար ատենէ ի վեր դիւանագիտութեամբ կը զբաղի, որով կրնայ գիտնալ թէ ներքին քաղաքականութեան ու կուսակցական վէճերու մէջ յաջողելու համար պէտք է բացարձակապէս իր դրօշը պարզել եւ վճռական ծրագրի մը հետեւիլ։ Ֆրանքֆուրթեր Ձայթունկի Պէրլինի թղթակիցը որ փորձառու դիտող մըն է, կ՚ըսէ թէ հողագործականները, գիտակ իրենց փափուկ կացութեանը, նոխազ քաւութեան մը փնտռելու կը հետամտին։

—Գերմանիոյ Խորհրդարանը, այսօր, սկսաւ վերստին վիճաբանիլ՝ օտար արջառներ առնուելիք տուրքին վրայ։ Յայտնի է որ արմատական ու ընկերվարական կուսակցութիւնները կ՚ըսեն թէ այս միջոցիս միսի նուազութիւն կայ, մինչդեռ պահպանողականները ու հողագործականները հակառակը կը պնդեն։ Խորհրդարանը, այսօր, աւելի այդ խնդրով զբաղեցաւ, թէեւ այնքան շատ երեսփոխաններ ներկայ չէին։ Ձախաւոր արմատական տոքթ. Բախնիքէ առաջարկեց յետաձգել վիճաբանութիւնները, մինչեւ որ ելմտացոյցի ծրագիրը պատրաստ ըլլայ Երեսփ. ժողովին ներկայացուելու։ Նոյն կուսակցութիւնը, ընկերվարականներուն հետ համախորհուրդ, այդ միջոցով բանաձեւ մը պատրաստեց։ Վիճաբանութիւնները նորէն յետաձգուեցան յառաջիկայ նիստին։

ՏԱՆԻՄԱՐՔԱՅԻ ԳԱՀԱԺԱՌԱՆԳ ԻՇԽԱՆԸ

Բոցտամ ժամանումը.— Ընդունելութիւն.— Գերման լրագրի մը կարծիքը:

Պերլին, 28 հոկտ. — Տանիմարքայի գահաժառանգ իշխանը, այսօր, կէս օրէն յետոյ ժամը չորսը յիսուն անցած Բոցտամ հասաւ։ Կայսեր կողմէ ընդունուեցաւ, որ կը կրէր հիւսարներու անձնապահ գունդին համազգեստը եւ կախած էր Փիղի դանիական պատուանշանը։ Անձնապահներու Ա. գունդը հարկ եղած պատիւները ըրաւ։ Տանիմարքայի գահաժառանգ իշխանը կը կրէր բրուսիական հիւսարներու զօրագունդին համազգեստը եւ Սեւ Արծիւ պատուանշանը։ Կայսրը եւ գահաժառանգ իշխանը սիրալիր կերպով զիրար ողջունելէն յետոյ, զինուորական պատիւներ ընող ջոկատին առջեւէն անցան, որ դանիական քայլերգը կը հնչեցնէր։ Յետոյ նոր պալատը գացին։ Նորտ Տոյչէ Ալկէմայնէ Ձայթունգ հետեւեալ խօսքերով բարի դալուստ կը մաղթէ գահաժառանգ իշխանին. — «Տանիմարքայի գահաժառանգ իշխանը այսօր Բոցտամ կը հասնի, ուր հիւրը պիտի ըլլայ կայսեր ու կայսրուհիին։ Այս այցելութեան լուրը գոհունակութեամբ պիտի ընդունուի ամէնուն կողմէ, իբր հաւաստիք այն լաւ յարաբերութեանց, որոնք գոյութիւն ունին Գերմանիոյ կայսերական ընտանիքին եւ Տանիմարքայի արքայական ընտանիքին միջեւ, գոհունակութիւն մը որ ա՛լ աւելի կ՚աճի, ծանօթ ըլլալով անկեղծ յարգանքի այն զգացումները, զորս կայսրը կը տածէ Քրիստիան Թագաւորին նկատմամբ։ Գերման տէրութիւնը, որ իր բնութեամբն իսկ, կը հանդչի զինքը կազմող պետութեանց իրաւունքներու յարգուելուն վրայ, նաեւ հաւատարիմ ու ապահով գրաւի մըն է իր սահմանակից օտար տէրութեանց համար։ Երանի՛ թէ կայսեր եւ գերման ազգին նշանաւոր հիւրը գերման հողին վրայ տուած իր այցելութեան առթիւ սա համոզումով տարուի թէ Գերմանիոյ մէջ ամէն ոք տրամադիր է բարեկամութեան տեւական յարաբերութիւններ մշակելու Տանիմարքայի հետ, երկու երկիրներու շահերուն տեսակէտով, բան մը որուն համար կամք ունի։»

ԱՆԳԼԻԱ

Լոնտոն, 28 հոկտ.— Երէկ, Երեսփ. Ժողովին մէջ, արտաքին գործոց Նախարարութեան խորհրդական Լորտ Քրանպորն պատասխանելով հարցումի մը, սա յայտարարութիւնները ըրաւ Ուրամայի գործին նկատմամբ.—«Ֆրանս. կառավարութիւնը մեզ ծանոյց թէ իրաւարարութեան միջոցաւ անգլիացի զինուորականաց տրուելիք հատուցումը պիտի վճարուի, Խորհրդարանին կողմէ վաւերացուելէն անմիջապէս յետոյ։ Մտադրած ենք 9000 անգլիական ոսկին բաժնել սապէս. 4000ը Լիւմէրն տեղակալին այրիին եւ երեք զաւակներուն, 2000ը՝ Լէնտի հարիւրապետին մօրը, 2000ը՝ Րօնկէրն տեղակալին մօրը եւ 1000ը՝ սպանուած ու յօշոտուած ենթասպաներու եւ զինուորներու ընտանիքներուն։»

—Վերջապէս Իրլանտացիները իրաւունք ձեռք ձգեցին վիճաբանութիւն մը առաջարկելու իրլանտական գործերուն վրայ։ Պ. Ուիլիէմ Օ՚Պրիէն խօսք առնելով ըսաւ թէ գործադիր իշխանութիւնը հողատէր կալուածատէրերուն կողմը կը բռնէ եւ կը փորձէ ջախջախել վարձակալները։ Ըսաւ թէ արդարանալի չեն ձեռք առնուած բացառիկ միջոցները։ Պ. Ուինտէմ պատասխանելով կարծիք յայտնեց թէ հողային խնդիրները ամէն ատենէ աւելի մօտէն լուծուելու հաւանականութիւն ունին։ Յետոյ քուէարկութեան ձեռնարկուելով՝ 121ի դէմ 215 ձայնով մերժուեցաւ իրլանտական գործերուն վրայ վիճաբանելու առաջարկը։

—Երէկ իրիկուն, գումարում մը միջոցին, որուն կը մասնակցէին Բոթէյինկէր, Ֆուշէ եւ Ժուպէր պօէր զօրավարները, ամբոխ քարեր նետեց այն շէնքին տանիքին, ուր գումարում կը կատարուէր։ Գումարումը աւարտելէն կէս ժամ յետոյ մեկնեցան պօէր զօրավարները, որպէս զի ցոյցի տեղի չտան, բայց ամբոխը փորձեց յարձակիլ անոնց կառքին վրայ ու չյաջողեցաւ, ձեռք առնուած միջոցներու շնորհիւ։ Բոթէյինկէր պատի մը վրայէն ցատկելով խոյս տուաւ։

ԳԵՐՄԱՆԻԱ

Հոհէնձոլըրն զբօսանաւը.— Վիլհէլմ կայսրը.— Դեսպանական փոփոխութիւն.— Գերման ելմտացոյցը

Պերլին, 28 հոկտ. — Կայսերական Հոհենձոլըրն զբօսանաւին սպառազինութիւնները աւարտեցան։ Վիլհէլմ կայսրը նոյեմբեր 6ին Քիլլ մէջ ներկայ պիտի գտնուի նոր գրուած զինուորներու երդումի արարողութեան։ Յաջորդ օրը Անգլիա պիտի մեկնի։

—Լոքալ Անցայկըր կ՚ըսէ թէ Միւնիխի բրուսիական դեսպան Մօնց կոմսը Վիէննայի դեսպան անուանուած է Էօյլէնպուրկի իշխանին տեղ, որ առողջական վիճակին պատճառաւ կը հրաժարի իր պաշտօնէն։

—Ֆօրվէրց կը հաւաստէ թէ գերման ելմտացոյցին առաջին վեց ամիսներուն հասոյթները 36 միլիոն մարք նուազ եղած են կանխապէս եղած հաշիւներէն։

ՌՈՒՍԻԱ

Հայր Իվան.— Ռուս գիւղացիները.— Մոլեռանդութիւն:

Բեդերսպուրկ, 27 հոկտ. — Այն յարգանքը զոր ռուս գիւղացիները կը տածեն Քրոնշթատի նշանաւոր քահանային՝ հայր Իվանի նկատմամբ, կրօնական մոլեռանդութեան հետաքրքրական օրինակ մըն է։ Անցեալները Քաշմիտոյի նահանգէն գիւղացի մը երգ մը յօրինեց, ուր Ս. Երրորդութեան հաւասար կը դնէ Հայր Իվանը. բայց քահանան նամակ մը ուղղելով այդ երգահանին, խստիւ պախարակեց զայն. այդ նամակը ապարդիւն մնաց. հայր Իվան ստիպուեցաւ Քաշմիտոյ երթալ, արգիլելու աղանդի մը կազմութիւնը որ կը ծրագրուէր՝ անոր պաշտամունք մը ունենալու նպատակով։ Քրոնշթատի մէջ եկեղեցական արարողութիւն կատարուած ատեն, որուն ներկայ կը գտնուի հայր Իվան, յաճախ բացագանչներ կ՚ըլլան.—«Նայեցէ՛ք, երկինքէն իջած սուրբ մըն է»։ Քահանան կը պատասխանէ.—«Ինչպէս կը համարձակիք այդպէս խօսիլ. ես ալ ձեզի պէս մեղաւոր մըն եմ։ Սատանան է որ կը խօսի ձեր բերնովը»։ Քանի մը գիւղացիներ կ՚ըսեն թէ հայր Իվան Քրիստոսն է, եւ քանի մը աղանդներ կազմուեցան հայր Իվանի աստուածութեան վարդապետութեան ոյժ տալու, թէեւ քահանան ազդու կերպով կը բողոքէ։

Ներքին Լուրեր

ՍԷԼԱՄԼԸՔԻ արարողութիւնը տեղի ունեցաւ երէկ Համիտիէ մզկիթին մէջ։ Վեհ. Սուլթանը կէսօրին նոյն մզկիթը գնաց հանդիսաւոր կերպով եւ ուրբաթի աղօթքը կատարելէ ետքը կայս. պալատ դարձաւ։ Հիւրանոցին մէջ կը գտնուէին Աւստրիոյ դեսպանը, որդին ու դեսպանատան քարտուղարներէն մէկը, Պարսկաստանի դեսպանը ու առաջին թարգմանը, Ռուսիոյ դեսպանատան գործակատարը ու քարտուղարներէն մէկը, Յունաստանի դեսպանը, ընտանիքը, դեսպանատան բժիշկը, առաջին թարգմանը ու երեք հիւրեր, Շուէտի դեսպանը, առաջին քարտուղարը ու երկու հիւրեր, Սերպիոյ դեսպանը ու առաջին թարգմանը, Մ. Նահանգաց դեսպանատան գործակատարը, առաջին թարգմանը, կինը ու աղջիկը, Լէոն ԺԳ. Պապին սենեկապետներէն Պ. Մարքէ Տէչիրոյի ու պապական նուիրակը, ռումանական ընդհանուր հիւպատոսը, ընտանիքը ու դեսպանատան երկրորդ թարգմանը, Ռէժիի ընդհանուր տնօրէն Պ. Ռամպէր, Օսմ. Պանքային ընդհանուր տնօրէն Պ. Կ. Օպուանօ եւ դեսպանատուններէն յանձնարարուած երեսունէ աւելի հիւրեր։ Ներկաներէն ոմանք սենեկապետ Էմին պէյի միջոցաւ արժանացան կայս. մեծարանաց։

ՊԱՇՏՕՆԱԿԱՆ ՋԵՆԿՈՒՑՈՒՄ.—«Երէկ, ուրբաթ, Սէլամլըքի արարողութենէն ետքը, Վեհ. Սուլթանին կողմէ շնորհուած արտօնութեամբ, Աւստրիոյ դեսպան Պարոն Ֆոն Քալիչէ եւ յետոյ Սերպիոյ դեսպան զօրավար Սավա Կրուիչ պատիւ ունեցան ոչ-պաշտօնապէս ներկայանալու Ն. Վեհափառութեան։»

ՌՈՒՍԻՈՅ Նիքոլա Բ. կայսեր գահակալութեան տարեդարձին առթիւ, վաղը, Ռուսիոյ դեսպանատան մատուռին մէջ գոհաբանական աղօթքներ պիտի կատարուին։ Յետոյ դեսպանատան գործակատար Պ. Զերպաչէվ շնորհաւորական այցելութիւններ պիտի ընդունի։

ԴԵՂԱԳՈՐԾՆԵՐՈՒ ԿԱՆՈՆԱԳԻՐԸ.— Բժշկական վարժարանը նկատելով որ դեղագործներու կանոնագիրը միայն Կ. Պոլսոյ յատուկ է եւ գաւառներուն համար գործադրելի չէ, նոր եւ աւելի ընդարձակ կանոնագիր մը պատրաստեց որ Բ. Դրան մատուցուեցաւ, պետական Խորհուրդին կողմէ քննուելու համար։

ՆԱՋԻՖ ՊԷՅ, որ դատական նախարարութեան հաշուակալ ըլլալով հանգստեան կոչուած էր, առջի գիշերը մեռաւ Պոլսոյ Ֆաթիհ թաղի իր բնակարանին մէջ։

ԿԱՅՍ. ՆՈՒԷՐ.— Առջի օրը ռուսական շոգենաւով Օտեսա ղրկուեցան արաբական գեղեցիկ չորս նժոյգներ զորս Վեհ. Սուլթանը նուիրած է Նիքոլա Նիքոլայեվիչ եւ Եորկեյ Միխայլովիչ մեծ դուքսերուն։ Կայս. Թիկնապահ Ֆէյզի պէյ կը տանի այդ նուէրները։

ԻՏԱԼԻՈՅ դեսպան տի Մալասբինա մարքիզը քանի մը օրէ ի վեր հիւանդ է Թարապիոյ ամարանոցին մէջ։

Կ. ՊՈԼՍՈՅ հէլլէն գաղթականութեան երեւելիները, առջի օրը, գումարում մը ունեցան՝ խորհրդակցելու համար թէ գաղթականութիւնը ինչ կերպով իր երախտագիտութիւնը յայտնելու է դեսպան Մավրոկորտաթօ իշխանին որ քիչ օրէն կը մեկնի Կ. Պոլսէն։ Որոշուեցաւ յիշատակ մը նուիրել դեսպանին։ Պ. Պ. Էվլէնիտիսէ, Զարիֆիէ ու Էլիասքոյէ յանձնաժողով մը կազմուեցաւ՝ այդ յիշատակը գնելու համար։ Ուրիշ յանձնաժողովներ կազմուեցան հանգանակութիւն կատարելու նպատակով։ Հանգանակութիւնը խոյոյն սկսաւ եւ առաջին անգամ 1800 ֆր. ստորագրուեցաւ։ Պ. Էվլէնիտիս 400 ֆր. ստորագրեց։ Գաղթականութեան կողմէ պատուիրակութիւն մը այդ նուէրը պիտի յանձնէ Մավրոկորտաթօ իշխանին։

ՔՈՑՈՆԻ ԷՖ.— Առողջապահական Խորհուրդին վերջին նիստին մէջ Ռուսիոյ պատուիրակ տոքթ. Գարաքանովսքի ծանոյց թէ Նիքոլա Բ. կայսրը, գնահատելով Օսմ. առողջապահական վարչութեան պատուակալ ընդհանուր քննիչ տոքթ. Քոցոնի էֆ.ի մատուցած բարուոք ծառայութիւնները, Ս. Սթանիսլաս պատուանշանին մեծ խաչը տուած է անոր։ Առողջապահական Խորհուրդը որոշեց իր շնորհաւորութիւնները հաղորդել տոքթ. Քոցոնի էֆ.ի որ Բարիզ կը գտնուի, առողջութիւնը դարմանելու համար։

ԱՌԵՒՏՐԱԿԱՆ ՀՐԱՊԱՐԱԿ.— Նիւ-Եորքի մէջ, ինչպէս հեռագիրը ծանոյց, ցորենի գինը բարձրացած ըլլալով, Կ. Պոլսոյ հրապարակին վրայ գինը հաստատուն վիճակ մը ստացաւ։ Երէկ ժամանեցին 8000 քիլէ Անատոլըէն եւ 500 ալ Ռումէլիէն։

—Օտեսայէն, առջի օրը, 1730 պարկ ալիւր բերուեցան

—Չորեքշաբթի օրը Ռուսիայէն 77 տակառ ալքոլ բերուեցան, որոնց 31ը՝ գաւառներու համար։ Հունգարիայէն ալ երեք վակոն ժամ եկին։ Գիները են 52-59։

ՊԱՐՍԻԿ ԴԵՍՊԱՆՆԵՐԸ.— Թէեւ ծանուցուեցաւ թէ պարսիկ կառավարութիւնը իր դեսպաններուն մէջ կարեւոր փոփոխութիւն մը պիտի կատարէ՝ Բարիզի դեսպան Նազար Աղայի հանգստեան կոչուելուն առթիւ, սակայն Նազար-Աղա, նամակ մը ուղղելով Բարիզի թերթերուն, բոլորովին կը հերքէ այդ լուրը, ըսելով որ իր հանգստեան կոչուիլը բնաւ խնդիր չէ եղած։

ՃԱԲՈՆԻ Թղթատարական վերատեսչութիւնը որոշեր է Թուրքիոյ թղթատարական պայուսակին փոխադրութեանը համար ընդունիլ Ամերիկայի ճամբան, որով նամակները Քոպէէն Կ. Պոլիս երեսուն երկու օրէն պիտի հասնին։

ԱՆԳԼԻՈՅ դեսպանը, երէկ, Կղզիներու կողմը գնաց զբօսական պտոյտի համար, ուրկէ վերադարձին Բերայի դեսպանատունը պիտի հաստատուի։

ՊԱՆՏԷՐՄԱՅԷՆ կը հեռագրեն թէ հինգշաբթի գիշեր Ուներազար թաղին մէջ հրդեհ ծագելով՝ բաւական խանութներ այրեր են։ Պալեան եւ ուրիշ ապահովագրական Ընկերութիւններ վնասներ ունին։

ԲԱՄՊԱԿ.— Ատանայի տիպար-արտին մէջ փորձուած եգիպտական առաջին տեսակ (աֆիֆի) բամպակի մշակութիւնը գոհացուցիչ արդիւնք տուած ըլլալով, Այտընի նահանգին մէջ ալ պիտի փորձուի։ Այդ նպատակով Եգիպտոսէն կէս թոնօ նոյն բամպակի հունտէն պիտի բերուի։

ՇԱՔԱՐԵՂԷՆՆԵՐԸ.— Եպարքոսական պաշտօնագիր մը ծանոյց զինուորական վարժարաններու վերատեսչութեան որ բժշկական վարժարանին կողմէ ծրագիր մը պատրաստուի՝ սահմանելու համար թէ օտար երկիրներէն բերուած ու Կ. Պոլսոյ մէջ պատրաստուած շաքարեղէնները հանրային առողջութեան չվնասելու համար ո՛րքան «անիլին» պարունակելու են, որպէս զի ըստ այնմ արտօնութիւն տրուի մաքսատուններէն անցուելիք եւ Կ. Պոլսոյ մէջ վաճառուելիք շաքարեղէններուն։

ԵՐԿՐԱԳՈՐԾԱԿԱՆ Նախարարութիւնը ծանոյց Իւնէպոլըի առեւտրական սենեակին թէ Իտալիայէն բերուելիք խնձորենիի տունկերը կարելի պիտի չըլլայ ղրկել, վասն զի ամէն տեսակ տունկերու մուտքը բոլորովին արգիլուած է Օսմ. երկիրներու այն մասերը որոնք որթաճճիէ զերծ են։

Պ. ԿԸՎԻՆՆԷՐ.—Տոյչէ Պանքի ընդհանուր տնօրէն եւ Անատոլըի երկաթուղիի վարչական Խորհուրդին նախագահ Պ. Կըվիննէր որ նոյն երկաթուղիին ընդհանուր տնօրէն Պ. Հիւկնէնի հետ, Գոնեա գացած էր, երէկ առտու Կ. Պոլիս դարձաւ: Ընդհանուր տնօրէն տոքթ. Զամպէր որ Էսկիշէհր գացած էր Պ. Կըվիններէի մօտ, երէկ վերադարձաւ:

ԱՌՈՂՋԱՊԱՀԱԿԱՆ.—Հինգշաբթի օրը Եգիպտոսի մէջ քոլերայէ 29 դէպքեր ու 18 մահեր պատահեցան:

—Մէտինէէն կը հեռագրեն թէ քաղաքին մէջ ու շրջակաները հանրային առողջապահական կացութիւնը գոհացուցիչ է եւ թէ քոլերայէ ու ժանտախտէ դէպք չէ պատահած:

ՀԵԼԼԵՆԱԿԱՆ դեսպան Մավրոկորտաթօ իշխանը որ քանի մը օրէն Կ. Պոլսէն պիտի մեկնի, առջի օրը, արտաքին գործոց նախարար Թէվֆիք փաշայի ներկայացուց դեսպանատան առաջին քարտուղար Պ. Բոթէնը որ գործակատարի պաշտօն պիտի վարէ:

Պ. ԶԷՐՊԱԶԷՎ, Ռուսիոյ դեսպանատան խորհրդականը, Աթէնքի ռուսական դեսպան պիտի կարգուի:

ՏՐԱՊԻԶՈՆԷՆ կը գրեն թէ սեպտ. 10ի երեքշաբթի գիշերէն մինչեւ չարաթ գիշեր, Օրտուի մէջ եւ տասերկու ժամ հեռուն գտնուած Զամպաչ անուն տեղը ու շրջակայները երեք թիզ ձիւն տեղացեր է: Անասունները, այդ պատճառով, կեր չեն գտեր, որով չորս հարիւրի չափ ոչխարներ կորնչեր են: Տեղական կառավարութիւնը հարկ եղած միջոցները ձեռք առեր է՝ բնակիչներուն ուտելիք հայթայթելու համար:

ՄԻՒՐԷՖԹԷԼԻ ԳԱՅՄԱԳԱՄԸ.— Ներքին պաշտօնարանը, կ'ըսէ Իգտամ, նկատելով որ Էսկիշէհրի նահանգին Միւրէֆթէ գաւառակին գայմագամ Պօհճեան Միհրան էֆ.ի կարգ մը արարքներուն դէմ բողոքուած է, գրեց նոյն կուսակալութեան քննութիւն կատարել եւ արդիւնքը տեղեկագրել:

ՏՊԱԳՐԱԿԱՆ Տեսչութիւնը նկատելով որ յունարէն Անաքոլի լրագիրը օրէնքին անյարմար է, ծանուց արտօնատիրոջը որ իր այդ ընթացքը եթէ կրկնէ, խիստ պատիժներու պիտի ենթարկուի:

ՊԷՍԹԷՆՃԷՆ Կ. Պոլիս ժամանեցին 280 իսլամ գաղթականներ:

ԶՕՐԵՊԱՆՆԵՐՈՒՆ ԽԱՐԴԱԽՈՒԹԻՒՆԸ.— Էրզրումի կուսակալութիւնը նկատելով որ վաճառականի ապրանքներուն վրայ յարձակում եղած ըլլալու մասին բողոքներէն մէկ քանին զօրեպաններու խարդախութեան արդիւնքն է, շրջուն պահակներ սահմանած է, այդ կարգի դէպքերու տեղի չտալու համար: Հոկտ. 2ի հինգշաբթի գիշերը պտոյտ կատարող շրջուն պահակախումբը Էրզրումի Ըլըճա գիւղախումբին շրջակայքը Դերճանցի կառապան Մէվլուտի, Գարիպի ու Հասանի հանդիպեր է: Ասոնց սպասաւորներուն ձեռքերը կապուած էին եւ կառապաններն ալ ճամբուն եզերքը կը քակէին մանիֆաթուրա պարունակող հակերը, իբրեւ աւազակներու կողմէ կողոպտուած ցոյց տալու համար: Այդ կառապանները հարցաքննուելով, խոստովաներ են թէ իրենց միջեւ որոշեր են ապրանքները գողնալ եւ ըսել թէ աւազակները յափշտակած են եւ թէ Խնուսի մօտ արտի մը մէջ չորս հակ ապրանք թաղած են: Կառապանները ձերբակալուեր եւ ապրանքներն ալ գտնուելով տեղական կառավարութեան յանձնուեր են:

ՇՈԳԵՆԱՒԻ ՄԷՋ ՀՐԴԵՀ.— Ծանուցուեցաւ թէ անցեալները Թրիէսթէ երթալու համար Իզմիրէն ճամբայ ելած աւստրիական Բոսիդոն շոգենաւը Չէշմէ ժամանելուն, ամբարանոցէն հրդեհ ծագած, սակայն բաւական աշխատութիւններէ ետքը առաջքը առնուած էր: Նորագոյն լուրերու նայելով, վնասուած ապրանքները՝ խաղող, թուզ, բամպակ եւ այլն՝ 500 թոնոյի չափ են: Բոլորն ալ ցամաք հանուեր են: Ապահովագրական Ընկերութիւնները բաւական վնաս ունին, բայց քանակութիւնը դեռ յայտնի չէ:

ՄԱԽՍՈՒՍԷԻ հաշւոյն Դանուբի նաւագործարանին մէջ շինուած երկու շոգենաւերը, որոնք Հայտար Փաշայի ու Փատրգիւղի գիծերուն պիտի յատկացուին, մօտերս ծովը պիտի իջեցուին:

ԱՄԵՐԻԿԵԱՆ ընդհանուր հիւպատոս Պ. Տիքընսըն որ արձակուրդով բացակայ կը գտնուի, չորեքշաբթի Կ. Պոլիս պիտի ժամանէ:

ԻԶՄԻՐԻ լրագիրները կ'ըսեն թէ Միջերկրականի ու Արշիպեղագոսի մէջ սաստիկ փոթորիկ տիրելուն համար, շոգենաւերը իրենց սովորական ժամերէն ուշ կը հասնին:

ՊԱՂՏԱՏԻ ԹՂԹԱՏԱՐԸ.— Թղթատարական վերատեսչութիւնը Մէհմէտ անուն սուրհանդակի մը փորձել պիտի տայ իր առաջարկութիւնը, որ է Կ. Պոլսոյ թղթատարը փոխանակ քսանըկուքի, տասնըվեց օրէն Պաղտատ հասցնել:

ԳԱՀԻՐԷԷՆ կը գրեն թէ Իտալացի մը, 29 տարեկան, գրաւ դրեր է Բոռ-Սայիտէն մինչեւ Բարեյոյս հրուանդան երթալու, բայց մինչեւ Սուտանի անապատները երթալով, հոն մեռեր է արեւազարկէ:

ԱՆՁՆԱՍՊԱՆՈՒԹԻՒՆ.—Պոլսոյ Էսկի Ալի Փաշա թաղը բնակող Մէհմէտ, 28 տարեկան, առջի գիշերը անձնասպան եղաւ: Մէհմէտ որ Իզմիրէն եկած էր, հոն աղջկան մը սիրահարուած է եղեր. հետը ամուսնանալ ուզեր է, բայց չեն տուեր եւ ուրիշին հետ ամուսնացուցեր են: Մէհմէտ յուսահատելով Կ. Պոլիս եկած եւ հոս քեռայրին քով խանուէյի էր: Քոյրը աղջիկ մը փնտռեր է եղբօրը համար, բայց չէ յաջողեր: Մէհմէտ բոլորովին յուսահատած՝ առջի գիշերը ինքզինքը կախեց ու վերջ տուաւ իր կեանքին:

ՊԱՏՐԻԱՐՔԱՐԱՆԻՆ ԼՈՒՐԵՐ

Ս. Պատրիարքը այս առաւօտ Պատրիարքարան գնաց: Ն. Սրբազնութիւնը մինչեւ վերջին պահուն Կիլիկիոյ նորընտիր Կաթողիկոսէն հեռագիր չէ ստացած: Տ. Գէորգ Սրբազանի ալ հեռագրական լուր մը չէ հասած Երուսաղէմէն:

—Ռուսիոյ դեսպանատան գործակատար Պ. Զերպաչէվ որուն բարի գալուստ մաղթած էր Ս. Պատրիարքը, իր այցաքարտը ղրկած է Ն. Սրբազնութեան:

—Ամասիոյ եւ Մարզուանի Առաջնորդ Տ. Աբիստակէս եպիսկ. Վանքեան մօտերս Պոլիս պիտի գայ, Պրուսա՝ իր ծննդավայրը այցելութիւն տալու համար:

—Արմաշի միաբաններէն Տ. Կորիւն վարդապետ, որ Մշոյ դպրոցներուն տեսուչ կարգուած է, երէկ մայրաքաղաքս գալով, ուղղակի Ս. Պատրիարքին ներկայացաւ:

—Ս. Հայրապետը վաւերացուցած է Ամերիկայի Հայոց աղօթատեղիներու մատակարարութեան համար պատրաստուած կանոնագիրը: Օրհնութեան կոնդակով մը Ս. Հայրապետը իր խնդակցութիւնը կը յայտնէ այդպիսի եկեղեց. կանոնագիր մը պատրաստուելուն եւ ի գործ դրուելուն համար:

—Ռուսահայոց մէջ ձեռնարկուած է ծանօթ դերասան Պետրոս Ադամեանի կենսագրութեան, եւ այդ նպատակով դիմում եղած է հանրութեան: Այս առթիւ հրատարակուած յայտարարութենէն կը տեսնենք թէ ամբողջ աշխատութիւնը լոյս պիտի տեսնէ առանձին գրքով, ռուսերէն եւ հայերէն: Հրատարակութեան ծախքը յանձն առած է Ադամեանի բարեկամներէն մէկը, որ կ'ուզէ անյայտ մնալ: Գրքի վաճառումէն գոյացած զուտ արդիւնքը պիտի դրուի Հայոց դրամատիկական Ընկերութեան տրամադրութեան տակ:

—Թիֆլիսէն կը հաղորդեն թէ Հայոց դրամատիկական Ընկերութեան վարչութիւնը որոշած է մէկ քանի ներկայացումներու համար հրաւիրել Տիկին Սիրանոյշը եւ Ֆէլէկեան քոյրերը:

—Ուսումնական Խորհուրդի անդամներէն Յակոբ էֆ. Գուրգէն, ուսուցչութեան ասպարէզը թեւակոխելուն երեսունըերորդ տարեդարձին առթիւ, երէկ շնորհաւորութիւնները ընդունեց Խորհուրդին եւ Կեդրոնական ու Էսաեան վարժարաններու ուսուցիչներուն:

—Ուսումնական Խորհուրդը երէկ գումարուեցաւ Գալաթիոյ Խորհրդարանը եւ զբաղեցաւ հետեւեալներով.— 1. Վանի Պատրիարքական Փոխանորդը եւ գաւառական վարչութիւնը գրով մը Ս. Պատրիարք Հօր ծանուցած էին թէ դպրոցական նոր տարեշրջանի սկիզբէն կեդրոնական ուսումնարան մը պիտի բացուի եւ յայտագրած էին անոր մատակարարութեան վերաբերեալ ինչ ինչ պայմանները: Խորհուրդը ուշադրութեան առնելով նոյն գրութիւնը, գոհունակութիւն յայտնեց այս բարեդէպ նախաձեռնութեան համար. բայց առաջադրեալ ուսումնարանին ուսմանց ծրագիրը միասին ղրկուած չըլլալով, արժան դատեց պահանջել զայն Գաւառական վարչութենէն. իսկ մատակարարութեան վերաբերեալ առաջարկութիւնները վերապահեց Ս. Պատրիարք Հօր տնօրինութեան: 2. Վանէն Համբարձում էֆ. Երամեան ուղարկած էր գրով մը անցեալ դպրոցական տարեշրջանի վարժարանին կրթական եւ մատակարարական տեղեկագիրը: Խորհուրդը ուշադրութեան առնելով զայն, գոհ եղաւ նոյն կրթական հաստատութեան բարւոք ընթացքին համար եւ միանգամայն որոշեց անոր յառնեալ պարտքերուն վճարման համար տեղի ունեցած հանգանակութեան հաշիւը տալ եւ վերջացնել զայն: 3. Սամաթիոյ թաղեցիք հանրագրով մը Ս. Պատրիարք Հօր դիմած եւ վարժարանին վիճակին նկատմամբ դիտողութիւններ ընելով տնօրինութիւն մը խնդրած էին Առժամեայ Թաղ. Խորհրդոյ մասին. որովհետեւ խնդրարկուները կը դանգատէին գլխաւորաբար Թաղ. Խորհրդոյ նկատմամբ, որոշուեցաւ խնդիրը յանձնել Ն. Սրբազնութեան ուշադրութեան: 4. Նոյնպէս Նարլը Գափուի թաղեցւոց կողմէ հանրագիր մը մատուցուած էր թաղին վարժարանին նկատմամբ: Բայց որովհետեւ հանրագրութիւնը չէր կրեր թաղեցիներուն ստորագրութիւնը, կարելի չեղաւ խնդիրը նկատողութեան առնել: 5. Գումգաբուի Մայր վարժարանի այցելու բժիշկ Տոքթ. Շիրինեան էֆ. իր զբաղմանց պատճառաւ հրաժարած ըլլալով, Խորհուրդը արժան դատեց նոյն պաշտօնը յանձնել Տոքթ. Ինճէեան էֆ.ի: 6. Խորհուրդը տեղեկանալով որ Սկիւտար Ս. Խաչ վարժարանին մէջ կազմական կանոնագրին 18րդ յօդուածին տրամադրութեանց հակառակ Ուսումնական Խորհուրդէն անվաւեր դասագրքեր կը գործածուին, որոշեց յանձնարարել տեղւոյն Թաղ. Խորհրդոյ, ստուգել այս պարագան եւ գրել, միասին ղրկելով դաս տրուած գրքերուն ցուցակը: 7. Մաղնիսայի Թաղ. Խորհուրդէն, տեղւոյն վարժարանին համար հայերէնի եւ ֆրանսերէնի ուսուցիչ մը խնդրուած ըլլալով, Խորհուրդը ներկայացեալ ընտրելիներէն միոյն ընտրութիւնը կատարեց եւ որոշեց հաղորդել Թաղ. Խորհուրդին:

—Տնտեսական Խորհուրդը երէկ Պատրիարքարանի մէջ գումարուեցաւ եւ 5 ժամու չափ խորհրդակցութիւն մը կատարելով հետեւեալ խնդիրները տնօրինեց: 1.— Սկիւտար Ս. Խաչ եկեղեցւոյ Թաղ. Խորհուրդը մատուցած էր իր մատակարարութեան հաշիւներուն մէկ մասը՝ սկսեալ 1898 մայիս 1էն ցվերջ դեկտ.ի 1900 տարւոյն, խոստանալով մնացեալ հաշիւներն ալ մատուցանել Խորհրդոյ յառաջիկայ նստին: Տնտես. Խորհուրդը որոշեց հաշիւներուն կանոնական քննութեան ձեռնարկել անմիջապէս: 2.— Պօյաճըգիւղի Թաղ. Խորհրդոյ եւ գերեզմանատան պատերու շինութեան ճարտարապետին միջեւ ծագած անհամաձայնութեան խնդիրը նկատողութեան առնելով, պաշտօն յանձնուեցաւ Խորհրդոյ ատենապետ Մալխասեան Կարապետ էֆ.ի՝ ընկերակցութեամբ ճարտարապետ Մելիտոսեան էֆէնտիի, երթալ Պօյաճըգիւղ, եւ հարկ եղած տեղական քննութիւնը կատարելով արդիւնքը ներկայել Տնտեսական Խորհուրդին: 3. Տնտեսական Խորհուրդը որոշեց նուազագոյնով կատարել բարապաններու եւ սենեկապանաց վերարկուներուն շինութիւնը, ինչպէս նաեւ փառարաններու նորոգութիւնն ու Պատրիարքարանի համար պէտք եղած վառելափայտի գնումը: 4.—Վերջնական նուազուրդը կատարեց խաչի տուփերու շինութեան մասին եւ պատրաստութեան գործը յանձնուեցաւ արդէն այդ տուփերը շինող Զենոփ աղա Պօղոսեանի, սահմանուելով իւրաքանչիւր աստիճանի տուփերու տեսակը եւ անոնց գիները: Որոշուեցաւ որ միանգամայն անկէ ետքը ամէն մէկ տուփին վրայ նշանակուի իր աստիճանը: Տնտես. Խորհուրդը զբաղեցաւ նաեւ Ս. Փրկչեան Հիւանդանոցի խնդիրներով: Երէկի նիստին մէջ խորհրդակցութիւն կատարուեցաւ նաեւ նշանատուութեանց հասոյթներու գանձման, արդիւնաւորման եղանակին վրայ եւ կարծիքներ յայտնուեցան նշանատուութեանց ժամանակ գանձուելիքներուն առթիւ քահանաներու միջամտութիւնը չեզոքացնելուն վրայ, այս մասին խորհրդակցութիւնը յառաջիկայ նիստին ալ շարունակելու մտադրութեամբ:

Ս. ՓՐԿՉԵԱՆ ՀԻՒԱՆԴԱՆՈՑ

Հանգուցեալ Տիկին Աղաւնի Պաղաղեանի յուղարկաւորութեան առթիւ փոխան ծաղկեպսակի հետեւեալ նուիրատուութիւնները եղած են Հիւանդանոցիս:—Տէր եւ Տիկին Միքայէլ էֆ. Յակոբեան 216, եղբարք Թահթապրունեան 216, Տէր եւ Տիկին Տոքթ. Տատուր էֆ. 108, Տէր եւ Տիկին Յարութիւն էֆ. Կ. Արսլանեան 108, Տէր եւ Տիկին Տիրան էֆ. Կիւմիւշկէրտան 108, Տիկին Աննա Գ. Էսաեան 108, Տիկին Վիրժին Յ. Էսաեան 108 ղրուշ:

(Հոգաբարձութիւն)

ՅՈՒՂԱՐԿԱՒՈՐՈՒԹԻՒՆ

Բերայի Ս. Երրորդութիւն եկեղեցւոյն մէջ երէկ տեղի ունեցաւ հանգուցեալ Տիկին Աղաւնի Պաղաղեանի յուղարկաւորութեան հանդէսը: Տան կարգը նախապէս կատարուած էր: Ժամը 5½ին սկսաւ յուղարկաւորութիւնը, նախագահութեամբ Ս. Պատրիարքին, իր շուրջն ունենալով Տ. Բարթողիմէոս Զամիկեան, Տ. Հմայեակ Դիմաքսեան եւ Տ. Գէորգ Երէցեան Սրբազանները, 8ի չափ վարդապետներ եւ 20է աւելի քահանաներ: Եկեղեցին ջահերով լուսաղարդուած էր. հանգուցեալին դագաղը եկեղեցւոյն մէջտեղ՝ մահարձան մը վրայ դրուած էր: Դասին մէջ կեցած էին զանազան վարժարանաց աշակերտներ եւ աշակերտուհիներ, ինչպէս նաեւ Ս. Փրկչեան որբանոցի որբուհիները, Բերայի Էսաեան վարժարանի աշակերտները եւ աշակերտուհիները: Նոյնպէս դասին մէջ ոգակիր կեցած էին Բերայի Աւագերէց Մկրեան Տ. Հայրը եւ հանգուցեալին տաներէց Տ. Գէորգ քահանայ Անդրանիկեան: Մեռելական սաղմոսերգութիւններն ու աղօթքները աւարտելէն յետոյ, Ս. Պատրիարքը բեմ ելլելով յուղիչ դամբանական մը խօսեցաւ, բնաբան առնելով Սողոմոնի սա խօսքը. «Կին իմաստուն եւ բարեպաշտօն օրհնեսցի:» Ն. Սրբազնութիւնը, սողոմոնեան խօսքին համաձայն, ի վեր հանեց կնոջ նկարագիրը եւ ազնիւ ձիրքերը. կանացի դասակարգին նկարագիրը պատկերացուց, թուելով այն առաքինական գործերը, որոնք ընդհանրապէս կիներուն յատուկ են: Այս առթիւ ամփոփ տեսութիւն մը ըրաւ կնոջ կեանքին վրայ, ըսելով թէ ան կրնայ իր սեռին մէջ բարձր դիրք մը կոչել, եթէ ջանադիր ըլլայ: Մասնաւորելով խօսքը հանգուցեալին վրայ, թուեց անոր բարեմասնութիւնները, իբր բարեսէր կին որ օգնութեան կը հասնի աղքատին ու թշուառին: Ս. Պատրիարքը ի վեր հանեց հանգուցեալին հաւատքը, որով մինչեւ իր կեանքին վախճանը եղած էր կրօնասէր եւ եկեղեցասէր կին մը: Բարեսիրական գործերու եւ ազգասիրական ձեռնարկներու կ'աջակցէր թէ՛ գործով եւ թէ դրամով: Ն. Սրբազնութիւնը հանգուցեալին վրայ մարմնացած նկատեց Սողոմոնի երկու ձիրքերը՝ իմաստութիւն եւ բարեպաշտութիւն. յիշատակեց Ս. Փրկչի որբանոցին եւ ուրիշ բարեսիրական ձեռնարկութեանց մէջ անոր մատուցած ծառայութիւնները: Ն. Սրբազնութիւնը մաղթեց որ անոր օրինակին հետեւողներ ըլլան, ցաւ յայտնելով միանգամայն այն դառն կորուստին նկատմամբ, որուն ենթակայ եղած է հանգուցեալին եղբայրը՝ Նշան էֆ. Պաղաղեան, յիշատակելով նաեւ միւս եղբօր՝ Յակոբ փաշայի կորուստը: Ս. Պատրիարքը երկնային մխիթարութիւն մաղթելով, օրհնեց Պաղաղեան գերդաստանի յիշատակը եւ Ս. Հոգւոյն մխիթարութիւնը ու յաւիտենական հանգիստ հայցելով վերջացուց քարոզը: Ապա Ս. Պատրիարքը կարգեց Հոգւոյն հանգուցելոց աղօթքը: Դագաղը թափօրով եկեղեցիէն դուրս հանուեցաւ, որուն ծոպերը բռնած էին Կարապետ էֆ. Պօյաճեան, Լեւոն էֆ. Թագւոր, Արտաշէս էֆ. Յովսէփեան, Աստուածատուր էֆ. Հարէնց, Խաչիկ էֆ. Սվաճեան, Լեւոն էֆ. Ներսէսեան. իսկ ծոպերը բռնած էին Պատրիկ էֆ. Կիւլպէնկեան, Յակոբ էֆ. Պօյաճեան, Ադամեան էֆ.; Թահթապրունեան, Յովհաննէս պէյ, Եղիա էֆ. Շահպազ, Մկրտիչ էֆ. Ասատեան: Յուղարկաւորութեան հանդէսին ներկայ գտնուած էին նաեւ Յունաց Բերայի Ս. Երրորդութիւն եկեղեցիէն երկու եկեղեցականներ, որոնք մեռելական արարողութեանց աւարտումէն յետոյ, մխիթարական խօսքեր ուղղեցին հանգուցեալին ընտանիքին: Յուղարկաւորներու բազմութեան մէջ կը նշմարուէին ծանօթ անձեր. Գաբրիէլ էֆ. Նորատունկեան, Աբիկ էֆ. Ունճեան, Մաքսուտ Սեպուհ պէյ, Տոքթ. Իւթիւճեան պէյ, Քաղաքական Ժողովի ատենապետ Տիգրան էֆ. Եուսուֆեան, Գրիգոր էֆ. Գարակէօզեան, Զարեհ էֆ. Տիլլէր, Տիգրան էֆ. Տէր Ներսէսեան, Գրիգոր էֆ. Խորեան, Տիրան էֆ. Կիւմիւշկէրտան, Բերայի Թաղական Խորհուրդը, Ուսումնական Խորհուրդի անդամներէն ոմանք, վարժարաններու տեսուչներ, եւայլն: Դագաղը եկեղեցւոյն դուռնէն մեռելակիր կառքի մը մէջ դրուելով փոխադրուեցաւ Շիշլիի գերեզմանատունը: Ս. Պատրիարքը հանգուցեալին եղբայրը Նշան էֆ. Պաղաղեանը իր կառքին մէջ առնելով հանգուցեալին բնակարանը գնաց:

Տէր եւ Տիկին Տոքթ. Տիգրան պէյ Աճէմեան եւ զաւակունք, ինչպէս նաեւ Աճէմեան, Կեսարեան, Խանճեան, Սէմէրճեան, Պիպէրեան ընտանիքները ցաւ ի սիրտ կը ծանուցանեն դառնաղէտ մահը,

ՕՐ. ԱՏՐԻՆԷ ԱՃԷՄԵԱՆԻ

որ ի ծաղիկ հասակի հանգաւ ի Տէր այս առաւօտ, յետ տաժանելի հիւանդութեան, ի խոր սուգ համակելով իր ծնողքը եւ համայն ազգականները ու բարեկամները: Յուղարկաւորութեան տխուր հանդէսը պիտի կատարուի վաղը, կիրակի, ի ժամ 8 ½ (Ր. Թ.) Բերայի Ս. Երրորդութեան եկեղեցւոյն մէջ, եւ անտի հանգուցեալին մարմինը Շիշլիի գերեզմանատունը փոխադրուելով՝ պիտի ամփոփուի իր ընտանիքի դամբարանին մէջ:

Մահազդ չընդունողներէն կը խնդրուի ներկայս իբր այն նկատել:

Փեճէր Պաշչէ, 19 Հոկտ. 1902

Այսօրուան Հեռագիրներ

(ԱԺԱՆՍ ՏԸ ՔՈՆՍԹԱՆԹԻՆՈՊԼ)

ՊԵՏԵՐՍՊՈՒՐԿ, 31 Հոկտ.— Օսմ. արտասովոր պատուիրակութիւնը որուն գլուխը կը գտնուի Թիւրխան փաշա, Եալթա ժամանեց եւ մեծ հանդիսաւորութեամբ ընդունուեցաւ:

ԵԱԼԹԱ.— Ռուսիոյ կայսրը, երէկ, ընդունեց Կ. Պոլսոյ ռուս դեսպան Պ. Զինովիէվը:

—Թիւրխան փաշա այցելութիւն տուաւ Լամստորֆի կոմսին եւ Պ. Զինովիէվի:

—Իրիկուան Նիքոլա կայսրը հանդիսաւորապէս ընդունեց օսմ. պատուիրակութիւնը որ պաշտօն ունի յանձնել Վեհ. Սուլթանին նուէրները: Յետոյ սեղան մը տրուեցաւ: Ռուսիոյ կայսրը բաժակ պարպեց Վեհ. Սուլթանին կենացը:

ՎԻԷՆՆԱ.—Լրագիրները կը ծանուցանեն հանգուցեալ Քարլ-Լուի արշիդուքսին աղջկան՝ Էլիզապէթ արշիդքսուհիին նշանախօսութիւնը Լիխթէնշթայնի Ալոյզէ իշխանին հետ, երկրորդ որդի Լիխթէնշթայնի Ալֆրէտ իշխանին (Բ. ճիւղ): Պաշտօնական ծանուցումը յառաջիկային պիտի կատարուի:

ԲԱՍԻԼ.— Տանիմարքայի գահաժառանգ իշխանը Համպուրկ ուղեւորեցաւ:

ՊՈՒԽԱՐԷՇ.—Կէս-պաշտօնական լրագիրները կ'ըսեն թէ Ռումանիոյ թագաւորը նոյեմբեր 11ին Ռուսճուք պիտի երթայ՝ Պուլկարիոյ իշխանին այցելութիւն տալու: Լրագիրները կ'ողջունեն այդ այցելութիւնը իբրեւ բարեգուշակ նշան մը երկու երկիրներուն յարաբերութեանց համար եւ իբրեւ գրաւական մը խաղաղութեան:

ՎԻԷՆՆԱ.—Պաւէնի գիւղական շրջանակին երեսփոխանական ընտրութիւններուն մէջ նորէն քրիստոնեայ-ընկերվարական մը ընտրուեր է: Ուրեմն Ստորին-Աւստրիոյ գիւղական շրջանակներու բոլոր երեսփոխանութիւնը քրիստոնեայ-ընկերվարականներուն ձեռքը կը գտնուի:

ԲԱՐԻԶ.— Էլիզէի մէջ գումարուած նախարարաց Խորհուրդին առջեւ Պ. Բոմպ հաղորդեց հանքածուխի խնդրին նկատմամբ ստացած տեղեկութիւնները եւ ծանոյց թէ բոլոր Ընկերութիւնները տրամադիր կ'երեւան բանակցելու հանքագործներուն հետ:

ՎԻԷՆՆԱ.—Նէօէս Վիէնըր Թակպլաթ, Ռուսճուքի մէջ Ռումանիոյ թագաւորին ու Պուլկարիոյ իշխանին միջեւ կատարուելիք տեսակցութեան վրայ խօսելով, կ'ըսէ թէ այդ տեսակցութիւնը աւելի կարեւորութիւն ունի՝ մեծ պետութեանց վեհապետներուն տեսակցութենէն, վասն զի Ռումանիոյ ու Պուլկարիոյ յարաբերութեանց փոփոխութիւն մը կը հաստատէ, յարաբերութիւններ որոնք մինչեւ հիմա ձգտեալ էին. Նաեւ կ'ապացուցանէ թէ Պուլկարիա յաջողած է համոզել ռումանական կառավարութիւնը թէ ուղղամիտ ընթացք մը ունի Ռումանիոյ նկատմամբ: Ուրեմն որոշ կ'երեւայ թէ այդ տեսակցութիւնը օտարականներուն կողմէ խաղաղութեան նշան մը կը համարուի:

(ԱԺԱՆՍ ՆԱՍԻՕՆԱԼ)

ԲԱՐԻԶ, 31 Հոկտ.— Կրօնական միաբանութեանց կողմէ արտօնութիւն խնդրելու համար տրուած աղերսագիրները քննելու պաշտօն ունեցող յանձնաժողովը իրեն նախագահ ընտրեց արմատական Պ. Պիւխոնը:

—Հնդկաչինի նախորդ կուսակալ Պ. Տումէ նախագահ ընտրուեցաւ ելմտացոյցի յանձնաժողովին:

ԼՈՆՏՈՆ.—Էտուարտ թագաւորը նոյեմ. 4ին ճամբայ պիտի ելլէ Քան (Ֆրանսա) երթալու: Ներկայ պիտի գտնուի միջազգային մեծ նաւարշաւներուն որոնք պիտի կատարուին նոյեմ. 8էն 13:

ԲԱՐԻԶ.—Մաքսերով երաշխաւորուած փոխառութեան «քօնվէրսիօն»ի նոր փոխառութիւնը նոյեմ. 20ին հրապարակ պիտի հանուի:

ՊՈՒԽԱՐԷՇ.—Ռումանիոյ նախարարապետը յայտարարեց թէ վերջին երկու տարիներուն ծախքերը 42 միլիոն ֆր. աւելի եղած են եւ թէ իր ծրագիրն է՝ ելմտացոյցին մէջ խնայողութիւն, փոխառութիւն չկատարել եւ գիւղացիներուն վիճակը բարւոքել:

ԲԱՐԻԶ.— Սակարանին մէջ գիները հաստատուն են: Ֆրանսական ռանթին գինը բարձրացաւ, Պ. Տումէին ելմտացոյցի յանձնաժողովին նախագահ ընտրուելուն առթիւ: Ռէբրոնները դիւրին կը կատարուին հարիւրին 3—3½: Օսմ. արժէթուղթերու գիները կը բարձրանան, վասն զի ծախողները նորէն կը գնեն:

ԲԱՐԻԶ.— Բեդերսպուրկէն կը հեռագրեն թէ Զարը Լիվատիա կանչել տուեր է Տոքթ. Մէրձէժիւսքին:

—Երեսփոխան Պ. Շոմիէ հարցապնդում մը պիտի ընէ ծովային նախարարին, որ ընդհատել եւ յետոյ վերսկսել տուած էր երեք զրահաւորներու շինութիւնը:

ԲԵՐԱՅԻ ՍԻՐՔԸ

Ճշմարտապէս հաճելի զբօսավայր մը դարձած է Սիրքը, ուր Guintini-Ramirezի խումբը ամէն իրիկուն փայլուն յաջողութիւններ կ'ունենայ իր կատարած հետաքրքրաշարժ խաղերով ու փորձերով, որոնցմէ շատերը առաջին անգամ ըլլալով կը ներկայացուին մայրաքաղաքիս մէջ: Ասոնց մէջէն ամէնէն աւելի յիշատակութեան արժանի են կրկին թրաբէզներու վրայ կատարուած հրաշալի փորձերը (Les 3 Scharms) եւ ճարտար լարախաղացներու (troupe Maury) ու աճպարարներու հետաքրքրաշարժ ներկայացումները, զորս տեսնելու համար կ'արժէ Սիրք երթալ: Ձիամարզիկներու, հոպիտներու, մարմնամարզիկներու խաղերն ալ ոչ նուազ հրապուրիչ են: Զուարճալի բանդոմիմ մը՝ ամէն ներկայացումէ յետոյ: Այս իրիկուն եւ վաղը իրիկուն երկու չքեղ ներկայացումներ, իսկ վաղը, ցերեկոյթ, ժամը 2½ին: Այս երեք ներկայացումներն ալ ճոխ եւ այլազան յայտագրով մը: Աշնան այս տխուր օրերուն, ամէնուն համար հաճելի զբօսավայր մը կրնայ ըլլալ Սիրքը: Ուրեմն թո՛ղ ամէն ոք փութայ, տեսնելու համար մինչեւ հիմա Պոլսոյ մէջ չտեսնուած խաղեր ու փորձեր: Գիները չափաւոր են:

ԹԱՏՐՈՆ ՔՈՆՔՈՐՏԻԱ

Variétéի խումբը, վաղը, matinée մը պիտի տայ, մասնաւորապէս ընտանիքներու համար:

ԵՒՐՈՊԱԿԱՆ ՍԱԿԱՐԱՆ

ԼՈՆՏՈՆ, 31 Հոկտեմբեր

Անգլիական Քոնսոլիտէ	93	—
Օսմանեան Ռանթ սէրի Բ.	54	75
» » » Գ. բաց.	27	87
» » » Դ. գոց.	27	87
Օսմանեան Պանքա	13	50
Ռուսական 1890	—	—
Հելլենական 5 %	42	—
» Մօնօբօլ	44	50
Պուլկարական 1888	91	—
Էժիբսիէն իւնիֆիէ	109	25
Տօմինիալ	106	—
Թրանսվալ	5	62
Այտին երկաթուղի	14	—
Փոխանակագիր	25	33 ¾

ԲԱՐԻԶ, 31 Հոկտեմբեր

Ֆրանս. Ռանթ 3 %		99	75
» » 3 ½ %		100	57
Օսմ. Ֆոնս. սէրի Դ.) բաց.	Ղրշ.	28	37
) գոց.	»	27	92
» » » Բ.	»	—	—
» » » Գ.	»	31	87
Օսմ. Կայս. Պանքա	Ֆր.	592	—
Օսմանիէ	»	—	—
Բումէլի երկաթուղի	»	120	25
Օսմ. մաքսատուն	»	531	—
Օսմ Ռէժի	»	360	—
Բրիօրիթէ Թիւրք 4 %	»	504	—
Քրէտի Լիոնէ	»	1078	—
Իտալական Ռանթ	»	103	—
Սպանիական արտաքին	»	85	97
Թրանսվալ	»	142	50
Չէք Լոնտոնի վրայ	»	25	125
Դրամադեղչ	»	—	—

ՊԷՐԼԻՆ, 13 Հոկտեմբեր

Ռուպլը	Ֆր.	—	—
Բումէլի երկաթուղի	»	125	10
Անատ. երկթ. պարտաթուղթ	»	103	—
Փոխ. Լոնտոնի վրայ 3 ամս.	»	20	270

ՎԻԷՆՆԱ, 31 Հոկտեմբեր

Փոխան. Լոնտոնի վրայ	Ֆր.	239	10
Բումէլի երկաթուղի	»	114	70
Օսմ. Ռէժի	»	326	—

ՊՐԻՒՍԷԼ, 31 Հոկտեմբեր

Օսմ. Ֆոնս. սէրի Դ.	28	15
Բումէլի երկաթուղի	121	75

Յանձնարարեցի իմ հիւանդներուս որ էֆլիւէնցային հետեւանքը եղող սաստիկ հարբուխին եւ նմանօրինակ ուրիշ հիւանդութեանց համար գործածեն տաք կաթի խառնուած Քրօնտորֆի հանքային ջուր, եւ լաւագոյն արդիւնքը ձեռք բերի:
ՏՈՔԹ. ՍԹԷՓՈՒԼԻՍ

ԱՊԱՌԻԿ ՎԱՃԱՌԱՏՈՒՆ
Կահաւորման յատուկ ամեն տեսակ ապրանաց

Ղալաթիա, Թիւնէլին քովը, Մէրթէպանի փողոց
Իդրէթ Փաշա Խանի կից, Թիւ 16

Նոր հաստատուած այս մթերանոցներուն մէջ կը գտնուին անգլիական գորգեր, տոքումա եւ թաւշեայ գորգեր, «քէչէ»ներ, «թիւլ» վարագոյրներ, սփռոցներ, քօրնիչներ, գետնի մուշամպաներ եւ զանազան տեսակներով ճոխ կերպասներ, մահճակալներ, աթոռներ ու հայելիներ: Կը վաճառուի յարգոյ հասարակութեան շատ դիւրամատչելի պայմաններով, ԱՄՍԱԿԱՆ ՎՃԱՐՄՈՒՆՔՈՎ
635 ՎԵՐՋՆԱԿԱՆ ԳԻՆ

ՃԻԱՔՈՄՕ ՊԱՆԴՈԿ
Ճիաքոմօ պանդոկին տնօրէնութիւնը պատիւ ունի ծանուցանելու իր բազմաթիւ յաճախորդներուն թէ պանդոկը բաց պիտի մնայ նաեւ ձմեռը: Հոն բնակիլ ուզողները իրենց տրամադրութեան տակ պիտի գտնեն յախճապակիէ վառարաններով տաքցուած սենեակներ եւ բոլոր սենեակները պատսպարուած պիտի ըլլան գորգերով: Տաք բաղնիք ալ կայ: Պանդոկը ծովուն վրայ նայող հիանալի տեսարան մը ունի: Կերակուրները շատ լաւ կը պատրաստուին եւ սպասարկութիւնը մաքուր է: 4—5

ՀԱՍՏԱՏԵԱԼ 1852
Տքթ Ս. ԽԱՉԱՏՈՒՐԵԱՆ ԵՒ ՈՐԴԻ
ԱՄԵՐԻԿԵԱՆ-ԱՏԱՄՆԱԲՈՅԺՔ
396 ՄԵԾ-ՓՈՂՈՑ ԲԵՐԱ 396
ԵԱՆԻ ԴԱՐԵՋՐԱՏԱՆ ՎՐԱՅԻ ՑԱՐԿԸ
(Ժիլօ Զարուքեանց դէմը)

Ամենասաստիկ ցաւած ակռաները մէկ անգամէն կը լեցնեն. ցաւով դիմել եւ բուժուած վերադառնալու պայմանաւ:
Նուրբ, ճաշակաւոր եւ դիմացկուն արհեստական ակռաներ կը պատրաստեն, յար եւ նման բնականի, դէմքի ձեւաւորութիւն, ըստ տարիքի, ծամուութիւն, եւ ազատ արտասանութիւն՝ երաշխաւորեալ:
Թմրեցուցիչ դեղերու եւ ամենակատարելագործեալ աքցաններու միջոցաւ առանց ցաւի ատամնահանութիւն:
Ձմեռները կիրակի օրերն ալ, (մինչեւ կէս օր) ինչպէս նաեւ ամէն օր, (մինչեւ կէս գիշեր) հիւանդ կ'ընդունին:

ՆՈՐՏՏԱՅՉԷՐ ԼՈՅՏ
NORDDEUTSCHER LLOYD
Paquebot poste Impérial Allemand
Պրեմեն–Նիւ Եորքի գիծ, ճեպընթաց
ՔԱՅԶԷՐ ՎԻԼՀԷԼՄ ՏԷՐ ԿՐՕՍ, Շէրպուրէ 9/22 Հոկ.
ՔՐՕՆՊՐԻՆՑ-ՎԻԼՀԷԼՄ, Շէրպ.է 23/5 Նոյ.
ՊՐԷՍԼԱՒ, Պրէմէնէն, 5/18 Հոկ.
ՊՐԷՄԷՆ, Շէրպուրէ 12/25 »
ՀԱՆՕՎԷՐ, Պրէմէնէն, 19/1 Նոյ.
Ճէնովա–Նափոլի–Նիւ Եորքի գիծ
ԱԼԼԷՐ 23/5 Նոյմ. ԴՐԱՎԷ 6/19 Նոյմ.
Պրեմեն Պալթիմորի գիծ
ՊՐԱՆՏԷՊՈՒՐԿ, Պրէմէնէ 10/23 Հոկտ.
ՔԱՐԼՍՐՈՒԷ 17/30 Հոկ. ՇԷՄՆԻՑ 24/6 Նոյ.
Պրեմեն–Կալվեստոնի գիծ
ՊՐԷՍԼԱՒ, Պրէմէնէ, 5/18 Հոկտ.
ՀԱՆՕՎԷՐ, » 19/1 Նոյմ.
Պրեմեն–Քուպայի գիծ
ՄԱՆՑ, Պրէմէնէ, 20/2 Նոյմ. եւ Հավանա, Սիէնֆուէկօ, Մանզանիլօ պիտի երթայ:
Պրեմեն–Պրազիլիոյ գիծ
ԱԽԷՆ, Պրէմէնէ 5/18 Հոկտ.ին, եւ պիտի երթայ Բէրնապուգօ, Ռիօ Եանէյրօ եւ Սանդոս:
ՏՐԷԶՏԷՆ, Պրէմէնէ 19/1 Նոյմ.ին, եւ պիտի երթայ Պահիա, Ռիօ Եանէյրօ եւ Սանդոս:
Պրեմեն–Լաբլադայի գիծ
ՊՕՐՔՈՒՄ, Պրէմէնէ, 12/25 Հոկտ. եւ պիտի երթայ Մոնդէվիտէօ եւ Պուէնոս Այրէս:
ՔՖԱԼԶ, Պրէմէնէ, 26/8 Նոյմ. եւ պիտի երթայ Մոնդէվիտէօ եւ Պուէնոս Այրէս:
Ծայրագոյն Արեւելքի գիծ
ՔԷՕՆԻԿ ԱԼՊԷՐԴ, Ճէնովա–Նափոլիէ, 31/12 Նոյմ. եւ պիտի երթայ Քօլօմպօ, Բէնանկ, Սինկափուր, Հոնկ Քոնկ, Շանկայ, Նակազաքի, Հիօկօ, Քօպ եւ Եօքօհամա:
ՓԱՅԷՆ, Ճէնովա–Նափոլիէ, 16/29 Հոկտ. [illegible] Բէն[illegible]
Ծայր. [illegible]
ՍԹՐԱ[illegible] 17/30 Հոկտ. [illegible]
Աւստրալիոյ գիծ
ԿՐՕՍԷՐ ՔՈՒՐՖԻՒՐՍԹ, Ճէնովա–Նափոլիէ, 5/18 Նոյմ. [illegible]
Պի[illegible]
Աւ[illegible]
Ծան[illegible]

ՄՈՒՉՈՒԱԼ ԼԱՅՖ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ԸՆԿ. ՆԻՒ-ԵՈՐՔԻ

ԱՄԵՐԻԿԵԱՆ ԿԵՆԱՑ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ

ՀԱՍՏԱՏԵԱԼ 1843ին

Պահեստի գումար ՄԷԿ ՄԻԼԻԱՌ 687 ՄԻԼԻՈՆ Ֆրանք

Ապահովագրական ամէն կարելի դրութիւններ կը գործածէ. խառն ապահովագրութիւն, ամբողջ կեանք, զաւակաց դրամագլուխ, ցմահ եկամուտ, եւայլն

Մուչուալ Լայֆի սակագինը և ապահովագրութեան զանազան դրութիւնները չուսումնասիրած մի ապահովագրուիք. — Առաւելեալ պայմաններ, վճարմանց դիւրութիւնք։ Տեղեկութեանց համար դիմել առ Պ. Ֆ. ՀԷՐ, ընդհանուր գործակալ, Ինաեէթ խան, Վօյվօտա փողոց, Ղալաթիա, Կ. Պոլիս։ 579

HUILE DE HOGG

ՄՕՐՈՒԻ ՁԿԱՆ ԻՒՂ

Ծանօթ է թէ մօրուի ձկան իւղի գործածութիւնը, մանաւանդ ձմեռը որքան օգտակար ու յանձնարարուած է փափկակազմ անձերու (էրիկ մարդ, կին ու տղայ) անարիւնութենէ և կուրծքի հիւանդութիւններէ տառապողներու։ Բայց անոր վրիպարար ու գինովցնող ձեռք բերելու համար, պէտք է որ այդ իւղը զուտ ու առաջին կարգի ըլլայ։ Հետեւաբար պէտք է զգուշանալ կեղծիքներէն ու սորին տեսակներէն որոնք հրապարակին վրայ կը ծախուին և որոնց գործածութիւնը աւելի վնասակար է քան օգտակար։

Պ. Հօկ Թէր-Նէօվի մէջ հիմնարկութիւն ունի, ուր մօրուի ձկան իւղը մեծ խնամքով կը հանուի։ Այս իւղը, անոտարկուած անարատութեամբ, եւանկիւնաձեւ շիշերու մէջ դրուած է, որ ամէնուն ծանօթ է որդէն և Թարիզի Ինիօն ու Ֆարմաքիան ընկերութեան կողմէ երաշխաւորութեան դրոշմով մը կնքուած է։ Բոլոր նշանաւոր բժիշկները կէս դարէ ի վեր հիւանդներուն այս ձկան իւղը կը յանձնարարեն՝ կեղծիքներէն և նմանութիւններէն զգուշանալ։ Հօկի մօրուի ձկան իւղը կը ծախուի դեղագործներու և դեղավաճառներու քով։ Միակ ներկ. Թ. Բ. Հօկ. 2 Թիւ, Քամպէնիյոն Բարիզ։

Մեծաքանակ կը ծախուի Էմմանուէլ Ս. Բինի քով Հորասի խան, Պոլիս։

ԼԻՒՐՊԷՆ

ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ ՀՐԴԵՀԻ ԴԷՄ

Հաստատուած 1838ին

Դրամագլուխ եւ պահեստի գումար ընդ

76 միլիոն ֆրանք

Կեդրոնական վարչութիւն Բոլոյ, Բէլթիկէ փողոց թիւ 8 և 10

—o—

Գործակալութիւն Կ. Պոլսոյ Ղալաթիա Վօյվօտա, Լօրանտօ խան, Դրամատան Ընկերութեան, բոլոր Թուրքիոյ համար, Քաչար Լէօնէ։

ԹԻ ԿՐԷՇԱՄ

ԿԵԱՆՔԻ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ԸՆԿ. Ի ԼՈՆՏՈՆ

Ընկերութեան դրամագլուխը 31 Դեկտ. 1898ի

162, 924, 140 ֆրանք

Տարեկան եկամուտ, ապահովագրութիւններէ և այլ 31 Դեկտեմբեր 1898ի

29, 765, 473 ֆրանք

Ընկերութեան հաստատութեան թուականէն՝ այսինքն 1848է ի վեր, ապահովագրեալներու եղած վճարումներ, կենսաթոշակ, եւն.

362, 858,507 ֆրանք

1898 տարւոյն մէջ ընկերութիւնը 6619 բոլիսներ տուած է որոնք 58,680,000 ֆրանքի գումար մը կը ներկայացնեն։

Աւելի տեղեկութեանց համար դիմել ընդհանուր գործակալներուն Պ. Պ. ԽՅՈՒԸՐՍ ԵՒ ՈՐԴԻ, Պոլիս, Մէյտանճըք փողոց, Ալալէմճի խան։

Միջնորդներու լաւ վարձատրութիւն պիտի ըլլայ։

Փոխ-գործակալութիւն, Ղալաթիա, Մէյմէնէթլի խան։

ՔԻՒՆԱՐՏ CUNARD

ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ ՇՈԳԵՆԱՒԱՑԻՆ

Որք ամիսը երկու անգամ կը լքանեն Լիվրբուլի եւ Արեւելից միջեւ

Անուանք	Թոնօ	Անուանք	Թոնօ
Իվէրնիա	18900	Սիլվանիա	5598
Սաքսոնիա	18900	Քաթալոնիա	4841
Լուքանիա	12950	Վէրիա	3229
Քամբանիա	12950	Բավիա	2945
Ուլթոնիա	8845	Թիբիա	2936
Ումպրիա	8128	Սիբրիա	2935
Էթրուրիա	8120	Սամարիա	2558
Սէրվիա	7392	Ալէբբօ	2181
Աւրանիա	7269	Շէրպուրկ	1614

Վէրիա շոգենաւը, Նաւապետ Թրիւէք, ընդհանուր վաճառքով Լիվրբուլէն հոս հասաւ։

Դիմել առ ՅՈԼԻ և ՍԻԿԸՐ
Joly et Seagor
Մէյմէնէթլի խան, թիւ 6, 7, 8. Ղալաթիա, Քարա Մուսթաֆա փողոց։ 255

ՄԱԹԻՔՕ ՏԸ ԿՐԻՄՕ ԵՒ ԸՆԿ.

ԴԵՂԱԳՈՐԾ Ի ՓԱՐԻԶ

MATICO de GRIMAULT & Cie

ՄԱԹԻՔՕՈՎ ՆԵՐԱՐԿՈՒՄ

Մի միայն Բերուի Մաթիքօի տերեւով պատրաստուած այս ներարկումը մէկ քանի տարուան մէջ տիեզերական համբաւ ստացած է։ Կը դարմանէ քիչ ժամանակի մէջ ամենէն յամառ միզահոսութիւնները։

ՔԱՊՍԻՒԼ ՄԱԹԻՔՕ

Անխուսափելի արդիւնք ներմնահոսութեան դարմանման համար, առանց երբեք յոգնեցնելու ստամոքսն, ինչպէս կ'ընեն բեւեկնոյլոյծ խէժի քապսիւլները։ Կը գործածուին նաեւ հինցած հիւանդութիւններու համար։

Փարիզ, 8, Վիվիէն փողոց, և գլխաւոր դեղարանաց մէջ։ A.

ՈՍԿԵՐԻՉ ԳՈՒԻՍԹՕՖԼ

ՍԵՂԱՆԻ ՍՊԱՍՆԵՐ

ԳՈՐԾԱՐԱՆ ՓԱՐԻԶԻ ՄԷՋ
56, Ռիւ տը Պօնտի
Ապրանքներու ցանկին առաքումը ձրի

ՊԱՀԱՆՋԵԼ ԳՈՐԾԱՐԱՆԻՆ ՄԱՐՔԱՆ
Եւ Գուիսթօֆլ անունը ամբողջ գրերով

Կրկին արծաթ. զօծում
բոլոր տարականներու
Ապրանքներու ցանկին առաքում ձրի

Կը վաճառուի Կ. ՊՈԼԻՍ, գլխաւոր վաճառատանց մէջ. ԻԶՄԻՐ Ս. Փօրմիօտէս 47, Ռիւ Ֆրանք. ՍԷԼԱՆԻԿ Բէր Լամ վաճառատուն. ՊԷՅՐՈՒԹ Մէլքի և Մաննար.

LE PHENIX AUTRICHIEN

ՖԷՆԻՔՍ ՕԹՐԻՇԻԷՆ

ԿԱՅՍ. ԹԱԳ. ԱՐԱՆՁՆԱՇՆՈՐՀԵԱԼ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ

Հիմնուած 1860ին Վիէննայի մէջ

ԴՐԱՄԱԳԼՈՒԽ ԵՒ ՊԱՀԵՍՏԻ ԳՈՒՄԱՐ

Հրդեհի ճիւղ 17,000,000 Քր. Կեանքի ճիւղ 31,008,000 Քր. Ծովային ճիւղ 15,264,915 Քր

ԸՆԿԵՐՈՒԹԵԱՆ ԴՐԱՄԱՏՈՒՆ Է. Կ. ՊՈԼԻՍ ՔՐԷՏԻ ԼԻՕՆԷ

Գրասենեակները, Կ. Պոլիս. Համօբուլօ խան, 52—56

Լիազօր ներկայացուցիչ
Գ. ՖԷՐԱՏԵԱՆ

745

Ծանօթ.—Գաւառներու մէջ լաւ ու գործունեայ գործակալներ կ'ընդունուին։

Պիտի պահէք ձեր դէմքին գեղեցկութիւնն ու թարմութիւնը գործածելով մասնաւոր բրնձափոշի

La VELOUTINE

534

CHles FAY, Perfumista
PARIS, 9, Rue de la Paix, 9, PARIS

ԼԱՒԱԳՈՅՆ ՄԱՔՐՈՂԱԿԱՆԸ

HUNYADI JANOS

Անմիջական ապահով եւ դիւրին կերպով կ'ազդէ
Տիեզերահռչակ համբաւ

ԶԳՈՒՇԱՆԱԼ ԿԵՂԾԵՐԷՆ

Պահանջելու է ճշմարիտ անունը պարունակող պիտակով շիշեր

ANDREAS SAXLEHNER

Կը ծախուի գլխաւոր դեղավաճառներուն և դեղագործներուն քով։ 387

ՋԵՐՄԱՄԻԶՈՒԹԵԱՆ

ԱՄԵՆԷՆ ԱԶԴՈՒ ԴԱՐՄԱՆԸ

Երիտասարդական զեղխութիւններէ առաջ եկած ջերմամիզութիւնն ու ամէն կարգի հոսումները եթէ անմիջապէս զգուշութեամբ չեն դարմանուին, սոսկալի հետեւութիւններ կ'ունենան և մինչեւ իսկ որ գեղծութենէ կը զրկեն զմարդ։ Թէ նոր սկսած և թէ հինցած ՋԵՐՄԱՄԻԶՈՒԹԻՒՆՆ անվնաս կերպով ու հիմնովին բուժելու համար ՍԱՆԹԱԼ ՍԱԼՕԼԷ ԷՄՄՐԻ անուամբ դեղ մը հնարուած է որ բնաւ ստամոքսը չխանգարելով կարճ ժամանակի մէջ կատարելապէս կ'անհետացնէ հիւանդութիւնը, առանց հետք մը ձգելու։

Ջերմամիզութեան համար թէեւ շատ մը դեղեր կան, բայց անոնք ստամոքսը խանգարելէ և միզանցքն ու ամորձիքները ուռեցնելէ և հիւանդն յուսահատեցնելէ զատ ուրիշ բանի չեն ծառայեր. մինչդեռ ՍԱՆԴԱԼ ՍԱԼՕԼԷ ԷՄՄՐԻ բոլորովին զերծ է այս անպատեհութիւններէն։ Ասոր համար անոնք որ այս կարգի ծանր հիւանդութեանց ենթակայ են ու չեն ուզեր այս գիտական մեթոտով պատրաստուած դեղը գնել, պարտին տեղ ժամանակ կ'ըլլան եւ ուղղակի կը փնտռեն իրենց առողջութիւնը։

Սանդալ Սալօլէ Էմմրին կը ծախուի մայրաքաղաքիս և գաւառներու մեծ դեղարաններն ու դեղի մթերանոցները։ Զգուշացէք անունները նմանութենէն ԷՄՄՐԻ անունը փնտռեցէք։

Կը ծախուի ԷՄՄՐԻ Շէյխի դեղարանը Բ. ապիտ պէյի Սուլթան Համամ Մէջիտի, Լի ու Պօնթէյիոն դեղի մթերան ց ևս ու Պ. ... Պ... Թրիշիւեան դեղատուն։

897 29 – 30

ՇՈԳԵՆԱՒԱՑԻՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ

ՄԱՐՈՔԵԱՆ ԵՒ ՀԱՅԿԱԿԱՆ

Ն. ԲԱՔԷ ԵՒ ԸՆԿ.

ՍՊԱՍՈՒԱԾ ՇՈԳԵՆԱՒԵՐ

Նոյմ. 4 Սիւռէասի. Մարսիլիայէն.
» 10. Մինկրէյի Աւստ. եղերքէն

ՄԵԿՆՈՒՄՆԵՐ

Նոյմ. 6 Սիւռէասի, Սամսոն, Տրապիզոն, Պաթում և Նովօ ռուսք
» 11ին Մինկրէյի ուղ. Մարսիլիա
» 5ին Գառամանի ուղ. Մարսիլիա։

Տոմսեր ուղղակի Բաթում համար։

Առաջին կարգի 245 ֆ. ..., Բ. կարգ 175 ֆրանք։ Տեղեկութեանց համար դիմել Գ... Թօփ. Հ... Քարաքէօյ։ 516 Թ. ԲԸԼՊՈՒԼ

ՄՈՍ

ՇՈԳԵՆԱՒԱՑԻՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ

Լիվրբուլի Պորտոյի Միջերկրականի եւ Սեւ Ծովի միջեւ բանող շոգենաւք

Անուանք	Թոնօ	Անուանք	Թոնօ
Բամսէգ	3000	Թիպս	2500
Անպիջ	3000	Նէբթիս	2400
Թէյպըր	3000	Օսայրիս	2250
Քեանոբուս	3000	Բէրա	2250
Ֆարոս	3000	Սֆինքս	2000
Օսմանլի	3000	Կասբըրի	1500
Մարիօթիս	2500	Կիւլէտ	1500

Դիմել առ Ժ. Վ. ՈՒԻԹՈԼ և ԸՆԿ.
Ուիթոլ խան
ՃԷՅՄՍ ՄՈՍ և ԸՆԿ.
194 31, Ճէյմս Սդրիթ Լիվրբուլ։

ՌՕՍԻԱ

ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ

ՌՈՒՍՈՒՑ ԿԱՅՍԸՐ 1881Ի ՀՐԱՄԱՆԱԳՐՈՎ ԱՐՏՕՆՈՒԱԾ

Ընկերութեան կեդրոնատեղին, Պետերսպուրկ

Ընկերութիւնը խիստ նպաստաւոր պայմաններով ապահովագրութիւններ կ'ընէ ընդդէմ հրդեհի, ամէն տեսակ արկածներու, ճամբորդութեան պատահարներու, երկաթուղի ու շոգենաւի մէջ, ապրանքներու փոխադրութեան ու նաւերու ստորյէ խորտակուելու դէմ, ինչպէս նաեւ կեանքի վրայ, ամէն կարգի պայմաններով։

Ընկերութեան դրամագլուխը, ամբողջապէս վճարուած 10,666,667 Ֆ.
Երաշխաւորութեան գումար 122,000,000 »
Ապահովագրեալներուն վճարուած գումար 249,400,000 »
1901 տարուան մէջ գանձուած ապահով-գին ու տոկոս 54,000,000 »

Ընդհանուր քննիչ
Ա. ՀԻՒՐԹԻԿ

Ընդհ. գործակալ Թուրքիոյ համար
ԹԷՕՏՈՐ ՌԷՔՔԷՆ

Ընդ բոլոր մանրամասնութեանց համար դիմել Ղալաթիա, քարափին վրայ, Հիւսմ քաստըն տեղը գործակալութեան գրասենեակը։ 524

ԹՈՄԱՍ ՈՒԻԼՍԸՆ

ԱՌԱՋԻՆ ԿԱՐԳԻ ՇՈԳԵՆԱՒՔ

Ընդմէջ Հըլի, Կ. Պոլսոյ եւ Օտեսայի

Անուանք	Թոնօ	Անուանք	Թոնօ	Անուանք	Թոնօ	Անուանք	Թոնօ	Անուանք	Թոնօ
Ալպանօ	1089	Ֆոմօ	1497	Կօզօ	1011	Մալմօ	724	Ռօզարիօ	186
Ալէբօ	3607	Ֆօնկօ	2906	Կրոմօ	1695	Մարէնկօ	2273	Սարֆօ	1113
Անճէլօ	1541	Ֆորսօ	895	Հիրօ	775	Մարդէլլօ	3709	Ցիրիօ	1735
Արիօսգօ	2377	Տիտօ	4311	Հիտալկօ	1581	Միբատօ	3557	Սիլվիօ	1193
Պասանօ	1822	Տօմինօ	937	Հինատ	3720	Միլօ	1057	Սրէբօ	1200
Քորոտինօ	1264	Տուրօ	2383	Հորադիօ	3600	Մօնդէլէլլօ	1735	Թասսօ	1328
Պրավօ	1076	Տրապօ	1713	Հումպէր	595	Մուրիլլօ	2419	Թ. Ուիլսըն	1546
Պրինօ	841	Տինամօ	504	Իակօ	2354	Նէրօ	1083	Թօրիօ	3827
Պրֆֆալօ	4431	Էպրօ	2464	Իտանօ	5540	Օճիօ	4100	Թօլէտօ	1470
Գէյրօ	1671	Էլտօրատօ	1520	Ճիւնօ	1080	Օնթարիօ	4036	Թօրրիտօ	487
Գալիբսօ	1337	Էրազօ	1841	Քլէսօ	1053	Օրլանտօ	1535	Ուրպինօ	2429
Գամէօ	1244	Ֆիտօ	954	Քօլբինօ	2307	Բալէրմօ	1637	Վասրօ	1914
Գազօ	1094	Ֆինլանտ	1828	Քօմնօ	1700	Բօլօ	510	Վօլօ	1289
Ջիրաւօ	2729	Ֆլամինկօ	849	Լէօ	1053	Րիալթօ	2229	Վօլթուրնօ	2396
Սիպէրօ	1831	Ֆրանչիսքօ	4582	Լէբանդօ	2272	Րինալտօ	1663	Եէտօ	1850
Գիբօ	2697	Կալիլէօ	3060	Լիվօրնօ	1643	Րօլլօ	1613	Զէրօ	1200
Գօլօրատօ	4235	Կիդանօ	1243	Լօրէնզօ	3191	Րօմէօ	1789		

Տիտօ շոգենաւը Նաւապետ Թիքըրին ընդհանուր վաճառքով Հըլէն հոս հասած Պարդ. և Օտեսա ուղղեւորած է։

Ֆօնկօ շոգենաւը, Նաւապետ ՍԱԹ, ընդհանուր վաճառքով Հըլէն հոս հասած է։

Օթէլլօ շոգենաւը, Նաւապետ Ծօնըրն, ընդհանուր վաճառքով Հըլէն պիտի մեկնի ամսոյս 17ին ուղղակի Պոլիս գալու համար։

Դիմել առ գործակալ Ֆ. ՀԻԼՔ ԷՆՐԻԿՕՍ
Թ. 23 24 Թիւր. Մէյմէն. խան Ղ. ...
377

COMP RUSSE

Navigation à Vapeur et de Commerce

ՌՈՒՍԻԱՅԻ ՇՈԳԵՆԱՒԱՑԻՆ ԵՒ ԱՌԵՒՏՐԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ

Շաբաթուան նրբեւեկութիւններ

Դշ. 15/28 Օտէսա ժամը 4ին յետ միջօրէի
Դշ. 16/29 Իզմիր, Պիրէ, Աղեքսանդրիա ժամը 10ին միջօրէէն առաջ, ճանապարհորդելու. Միայն Աղեքսանդրիաէն Բոր-Սաիտ, Եաֆա, Պէյրութ, Թարապուլուս-Շամ.
Դշ. 16/29 Պուրկազ, Վառնա, Օտեսա ժամ 3ին յետ միջօրէի.
Եշ. 17/30 Ինէպօլու, Սինոպ, Սամսոն, Օրտու, Կիրասոն, Տրապիզոն, Ռիզէ, Պաթում ժամը 3ին միջօրէէն առաջ.
Եշ. 17/30 Սեվաստաբօլ ժամը 10ին միջօրէէն առաջ։
Ուր. 18/31 Օտէսա ժամը 10ին միջօրէէն առաջ
Շբ. 19/1 Տարտանէլ, Միտիլի, Իզմիր, Քիոս, Թարապլուս-Շամ, Պէյրութ, Եաֆա, Բոր-Սայիտ, Աղեքսանդրիա ժամը 4ին յետ միջօր ին։

ՖՐԷՏ. ԼԷՅԼԱՆՏ ԵՒ ԸՆԿ.

ՇՈԳԵՆԱՒԱՑԻՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ

Լիվրբուլի եւ Արեւելից միջեւ բանող շոգ.

Անուանք	Թոնօ	Անուանք	Թոնօ
Վիքդորիան	10500	Ֆլավիա	3500
Արմէնեան	10500	Էմիրշիրն	3500
Քէսդրիան	10500	Արրժ.ըն	3000
Լանքասդրիան	9000	Ալճէրիան	3500
Ֆիլատէլֆիա	9000	Արապիան	3500
Գօլօմպիան	8000	Ադէնիան	2500
Ճօրճիան	8000	Անտալուզիան	2500
Գոսդոնիան	8000	Ալգաշիրն	2500
Ֆրրճինեան	8000	Լէսպիան	2000
Ֆալէրնիան	3700	Մինծօ	900
Վավօնիան	3700	Օբօրդօ	800
Ֆլամինիան	3700	Լիսպօն	800
Ֆապիան	3500		

Ապրանքի տէրերէն կը խնդրուի իրենց ապրանքը այսուր փոխադրելու կամ Ղալաթիոյ մաքսատունը հանելու համար իրենց հրահանգը գրել շոգենաւին ժամանումէն 24 ժամ առաջ։

Աւելի տեղեկութեանց համար դիմել առ ԷՏՎԱՐ ԼԱՖՕՆԴԷՆ
Ղալաթիա, քարափին վրայ
600 Մաքսատան հին տեղը

Պատասխանատու ԶԱՐՏՈ ԷՕԽԱՄԾԵԱՆ

ԱՆԱՏՕԼՈՒԻ ՕՍՄ. ԵՐԿԱԹՈՒՂԻ

Երթեւեկութեան կառախումբերու 1902 Նոյեմբեր 1 (Ն. Տ.) ցայսր օրէն ի կատալ

ԷՍԿԻ-ՇԷՀԻՐ ՔՕՆԵԱՅԻ ԳԻԾ

ԵՐԹ Կառք. Թ. 224 խառն Առտու		ԿԱՅԱՐԱՆ			ԴԱՐՁ Կառք. Թ. 223 խառն Իրկն.	
Ժ.	Վ.				Ժ.	Վ.
12	—	Մկն.	Էսկի-Շէհիր	Ժմն.	3	—
12	42	»	Կէօքճէ Քըսըք	»	2	20
1	39	»	Սապօնճը Բունար	»	1	38
2	33	»	Ալայունթ	»	12	42
3	15	»	Չէքիւրլէր	»	11	53
4	10	»	Տէօյլէր	»	11	5
4	39	»	Իհսանիյէ	»	10	20
5	3	»	Համամ	»	9	53
5	14	»	Կազլիկէօլ համամ	»	9	44
6	1	»	Աֆիոն Գարա Հիսար	»	9	13
6	41	»	Պէօյիւք Չօպանլար	»	8	20
7	36	»	Չայ	»	7	33
8	21	»	Իսհագլու	»	6	40
8	45	»	Եասսըան	»	6	15
9	16	»	Աք շէհիր	»	5	53
9	48	»	Ազարի քէօյ	»	5	13
10	30	»	Ջավուշճը քէօյ	»	4	35
11	8	»	Իլկին	»	4	3
11	55	»	Գատըն-Խանը	»	3	9
12	50	»	Սէրայ-Էնի	»	2	27
1	22	»	Մէյտան	»	1	47
2	22	»	Բունար-Պաշը	»	12	42
3	—	Ժմն.	Քօնիա	Մկն.	12	—
իրկն.					առտ.	

ԷՍԿԻ ՇԷՀԻՐԷՆ ԷՆԿԻՒՐԻԻ ԳԻԾ

ԵՐԹ Կառք. Թ. 122 խառն Առտու		ԿԱՅԱՐԱՆ			ԴԱՐՁ Կառք. Թ. 121 խառն Իրիկն.	
Ժ.	Վ.				Ժ.	Վ.
1	—	Մկն.	Էսկի Շէհիր	Ժմն.	11	—
1	44	»	Աք Պունար	»	10	18
2	24	»	Ալբիւ Քէօյ	»	9	46
3	4	»	Պէյլիք Ախուր	»	8	58
4	9	»	Սարիքէօյ	»	8	1
4	58	»	Պիչէր	»	7	4
5	35	»	Եասիլէր	»	6	27
6	9	»	Պէյլիք Քէօփրիւ	»	6	—
7	3	»	Բօլաթլը	»	5	16
8	21	»	Մալը Քէօյ	»	3	49
9	15	»	Սինճան Քէօյ	»	2	47
10	—	Ժմն.	Էնկիւրիւ	Մկն.	2	—
իրկն.					առտ.	

ԱԼԱՅՈՒՆՏԷՆ ՔԻՕԹԱՀԻԱ

ԵՐԹ Կառախումբ Թ. 322 խառն Առտու		Թ. 324 խառն Իրկն.		ԿԱՅԱՐԱՆ			ԴԱՐՁ Կառախումբ Թ. 321 խառն Առտու		Թ. 323 խառն Իրկն.	
Ժ.	Վ.	Ժ.	Վ.				Ժ.	Վ.	Ժ.	Վ.
2	35	12	45	Մկն.	Ալայունթ	Ժմն.	2	—	12	5
2	55	1	5	Ժմն.	Քիւթահիա	Մկն.	1	40	11	4

ՀԱՄԻՏԻԷ—ԱՏԱ-ԲԱԶԱՐ

ԵՐԹ Կառախումբ Թ. 422 Խառն Առտու		Թ. 424 Խառն Իրիկն.		ԿԱՅԱՐԱՆ			ԴԱՐՁ Կառախումբ Թ. 421 Խառն Առտու		Թ. 423 Խառն Իրիկն.	
Ժ.	Վ.	Ժ.	Վ.				Ժ.	Վ.	Ժ.	Վ.
6	30	8	—	Մկն.	Համիտիէ	Ժմն.	6	—	7	30
6	48	8	8	Ժմն.	Ատա-Բազար	Մկն.	5	42	7	12